

ప్రతిది నము ప్రకటిం వ(బడు ను

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 20 వ తేది గురువారము

No. 16.

సంపుటము ౯

దుండు భినా మ సం వ త్స ర ము, చై త్ర మా స బ హు శ నమి ౯.

సంచిక ౧౬

„Everybody's
favourite
Toilet
Kaminis oil &
Otto Dilbaha
Sold Every
where.”

జెంటుకలే అందము.

కాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

జెంటుకలు దుష్టతతో పొడి రాకముననే త్వరపడుదు.
సోదరమృత మొదలు పెట్టినయెడల జెంటుకలు పొడైపోవును.
అంతవరకు రానీయకదు.

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుదు.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది.

జెంటుకల కెట్టి రోగ మున్న ను, కిరో మాంద్య మున్న ను,
యిది దివ్యవధును.

జెంటుకలు చిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ జెంటుకలు వరల యెప్పటి మెత్తనమును గల్గి పట్టు
వలె నుండి మెరుయొ చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

జెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుదు.

కామినీయా తిలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనగ జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. బార్లింగ ప్రత్యేకము.
అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మకా రందరివద్దనున్న, వరకు లమ్మకా
కారీకధను నుడ దొరకును, తేటన్న.

సోలు యెంటుకలు:—

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రస్సు కంపెనీ

కెమికలు కంపెనీ,

(125) 155 జమ్నాయతీరు, బాంబాయి

మీరు నువ్వను ప్రత్యేకము, లేక అల్లెరు కావలసినవస్తువు
“టెటో డిల్ బహారు” ను వ్రాయుము.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన గుణముగలది.

1 బొట్టు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-0-0

1 డ్రాము ” ” 0-12-0

1 డ్రాము ” ” 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలుయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన మానవ చుట్టుప్రక్కలను ప్యాపిండును.

పదివిమాడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతావత్రిములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. బోకాయహా కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నామను నావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిక్రమీకరముగ నున్నది.
కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
బోకాయహా కస్తూరిమాత్రలు బతులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను శూన్యగా జాగుచేయును.
250-300 మాత్రలు ల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తనవలకు, వృద్ధులకు, శ్రీలకు బలము నిచ్చు జ్వేషధము.
మెదడు దుబ్బలము, మ:పు, తలనడమి, మలబద్ధకము, అకలితేటండుట, కాంతిహీనత, శల్మక, మూలోగము,
గ్నప్రస్థలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధకృము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికి గొప్ప వర్షసాదము. 20 దినముల జ్వేషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కాతాజాతల సౌకర్యార్థమై వాగులోరుటచే మద్రాసు, నెంబెరి 10 బెంబెరెట్టెట్టిలో మా బ్రాంచిని
కెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు బోత్సాహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. బార్లింగ మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడెను.

(594)

పాశ్చాత్య నెంకటాచల వండితరులు శ్రీశీతారాధువ వైద్యశాల మొనగాడి.

అహమద బదు

సభలు

36 వ చేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0

(3541)

సర్దుకులకు 100-కి 25 చొ॥ కిమిషనియ్యబడును
ములుగు-వెంకటరమణయ్య, సర్పిలుపేట, బందరు.

(3081) “కత్తికట్టలు”

వెంకట కత్తి గల్లి గజుడు పొడగు గలది. సొగసైనది.
1-కి రూ 4-0-0.

దజను కొనువారికి 161 ఉచితము. పోస్టేజీయంతావేర.

వలయువారు అర్హులతో ఒకరూపాయి

అదాన్సు వంతులైన. టి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో

కట్టయ్య అండ్ లాక్ షేకర్స్ etc.

కెర్నాటక, (గోవాకరిజ్జా)

కెరీగ్రాఫికల్ ఆర్డెను: “ఇండస్ట్రీ” కెర్నాటక.

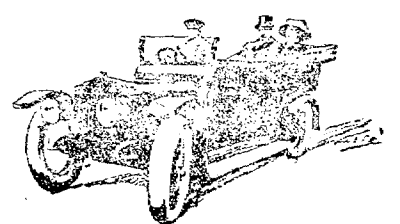
నవరంబంగారుకు నుంచికెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద గజుము బంగారుతో కియూనచేయబడిన
సకలవిధనగలు, వెండిసామానులు అమృతమునకు సిద్ధ
ముగా నున్నవి. అద్దరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము
వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును.
నగలు, స్వర్ణకరముగా తేనిచో వాపసు తీసికొని వైక
మియ్యబడును. (6)

కప్పు: సాపు 198 } వరాపు శ్రీనివాసులు
టంక కాలపీఠి వద్రాసు, } నాయును, మునిరత్నం
తెలిపోన నెం 380 } నాయును అందునన్ను
నగలవర్తకులు 87 వైనాబజారు మద్రాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా
తయారై స్వస్థికెట్టు గవర్నమెంటు లైసెన్సు
పొందగలరు. భస దొరకును. భోజనమునకు నెల
1-కి రూ 16 లు చొప్పున నెచ్చించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1008, Kilpauk, Madras

ఈ త్రరాదిమతము, తిరువర్తి కే-ని

శ్రీరామనవమి మహోత్సవము

శ్రీమాన్ కవిరు రామచంద్రాచార్యులవారు

చెన్నైలో యందలి ద్వైత మార్గము ఉత్తరాది మతము నందు శ్రీ గురూస్వాములవారి బృందావనగిరి ధామమున శ్రీరామ నవమి మహోత్సవము ఆత్మసంతోషకైతో జరుపబడినది. అను బంధమును ఉదయమున ఉపనిషద్విషయములను గూర్చిన ఉపన్యాసములను తాత్రి శ్రీమత్పాదకవి దశ ను సమంధం పురాణాధికమును కుంభకోణము మండి వచ్చిన శ్రీమాన్ కవిరు రామచంద్రాచార్యులవారి ఆత్మదృష్టి ప్రజ్ఞాతీతమును వెల్లడించుచు కొనసాగించి సభ్యుల నానందపాత్రుల గావించిరి. ఆచార్యులవారు మధ్యపత సిద్ధాంతోన్మాదహింస భవారోపేతమును పండిత బహుమానములను గడిసి, వీటికి సంస్కృత కన్నడ ప్రాచీన మహాప్రాస్తావన భాషలందు ద్వైత భేదాంత సిద్ధాంతము నందును పోషించు సరియైనందు, ఇతరులు పెక్కుదూరముగా రాత్రులలో చాలకథా కాలక్షేపముల గావించుచు నున్నప్పుడు వాటిని కనిపెట్టెను. ఈనెల 16 వ తేది ఉదయమునాడు ఉదయమున ఉత్పాదక శాస్త్రజ్ఞమును శ్రీరామచంద్రాచార్యులవారు పురాణాధిక మొందించి మంత్రము చేసిరి. నాడు గొప్పద్రావ్యసంకల్పణ జరిగినది. రాత్రి శ్రీరామచంద్రులను విమానాయాత్రల గావించి మంత్ర నాద్యములతోను వెదపాతముతోను పుండరీకాను సంతోషముతోను గొప్ప యూరేగింపు కావించిరి. ఈ కార్యభారము ను తను వహించిన సత్యానంద కృష్ణాచార్యులవారును వారిసోదరులగు సత్యానంద రామచంద్రులవారును సత్యాధికారులవారికి సద్విధిధముల తోడ్పడిన తాకివైకప్రముఖులును ప్రశంసనీయులు. వెళ్ళుచుండి శ్రీలును పురుషులును ప్రతిదిన మునుప్రాతిస్నానంకాలములందు శ్రీరామచంద్రాచార్యులవారి యంపన్యాసపురాణప్రణాసక్తులై మతమునందు నిండిపోయి కన్నులపండువు గావించుచున్నారు. శ్రీరామచంద్రులవారి పురాణ కథనము ప్రణానందమునే గాక ఆత్మానందమును కూడ గలిగించి భక్తిభాగీరథీసమంతిని వెల్లివిరియ జేయుచున్నది. మరియు సచట పంచేసియున్న శ్రీసీతాదాసు చంద్రస్వాముల ఆరాధనా విధాన మధ్యం భక్తిభరితమై ప్రేక్షకులను భక్తిభరతుల గావించుచున్నది. పారాణికులును శ్రోతలును గూడ నిశ్చలపరిభక్తిభరితు లగుటచే వివిధభక్తిభక్తిసమచట వెల్లివిరియుచున్నది. అనంతకళ్యాణగుణపూర్ణుడగు షీరాధి కార్యులకు గౌరవాకటాక్షమున నిరంతర చింతకర్మస్థానమున నిట్టి భగవద్భక్తి కొనసాగి భక్తుల చరితార్థుల కొనసాగింపగాక! అని యొక సద్వైష్ణవచదు మాత్ర వ్రాసెను.

గౌరవాచార్యుల మాంతు ఆంధ్ర ప్రాస్థీ కంపెనీలో ఉత్పాదము చేయుచున్న మేల్గు లింకుహరిగారు బహుశాగా గొట్టము నుండి క్రిందపడుట వల్ల మరణించిరిని తెలియుచున్నది

For sale.

60. B. H. P రవ్వను కుర్తాయిలు

యింజను మంచి వర్కింగు ఆర్డరులో ఉన్నది. కావలసినవారు యీక్రింద అడ్రసుకు వ్రాయవలెను. (39) చుండూరు నాగభూషణంగారు, బెజవాడ.

ఇమిటేషన్

	మా.	అ.	రె.
రవ్వల కమ్మలు	4	0	0
గజెల వర్షణము	3	0	0
కట్టకానుల పేరు	8	0	0
నాగరము	2	0	0
నాను, జరిసి సహా	4	0	0

మైలాపూరు - మదరాసు

విక్టోరియా డిపో,

బొమ్మధముల, ఆధరణముల, గ్రంథముల క్యాటలాగు ఉచితము. (2957)

మదరాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా స్థాపించబడినది)

నోటీసు

బండ్ల రాకపోకలందు మార్పులు.

1922 సంవత్సరం మేనెల మొదటితారీఖునుండి పూర్వోత్తర తైనుమిడుగా బోవు బండ్ల రాకపోకలందు కొన్ని మార్పులు చేయబడును. ఈ క్రింద తెలుపబోవు మార్పులను అందఱు బాగుగా గమనించవలెను.

నెం 31 రు ప్యాసంజరుబండి మద్రాసునుండి ఉదయం 8 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి 25 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా విశాఖ పట్టము మరునాడు పగలు 11 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

నెం 9 రు వాల్తేరు ఫాస్టు ప్యాసంజరుబండి సాయంత్రం 6 గంటలకు బయలు దాల్చి 9 గంటలకు బయలుదేరి మద్రాసుకు బెజవాడకు మధ్య నుండు కొన్ని చిన్నచేపనలయొద్ద ఆగక విశాఖ పట్టము మరునాటికి రాత్రి 8 గం-25 నిమిషములకు బయలు 8 గం-5 నిమిషములకు చేరును.

నెం 17 రు ప్యాసంజరుబండి గూడూరునుండి ఉదయం 8 గంటలకు బయలు 7 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా రాజమహేంద్రవరము రాత్రి 11 గం-45 లకు చేరును.

కాకినాడ ప్యాసంజరుబండి రాజమహేంద్ర వరమునుండి రాత్రి 8 గం-25 నిమిషములకు బయలు సాయంత్రము 6 గం-45 నిమిషములకే బయలుదేరి కాకినాడ రాత్రి 10 గం-47 నిమిషములకు బయలు 9 గంటలకు చేరును.

ఒక క్రొత్తప్యాసంజరుబండి మద్రాసునుండి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు బయలుదేరి గూడూరు రాత్రి 7 గం-20 నిమిషములకు చేరును.

నెం 32 రు ఫాస్టు ప్యాసంజరుబండి విశాఖ పట్టమునుండి పగలు 3 గం-50 నిమిషములకు బయలుదేరి రాజమహేంద్రవరము రాత్రి 10 గం-15 నిమిషములకు చేరును.

అచ్చుచీరుండి రాత్రి 10 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెజవాడ ఉదయం 5 గం-1 నిమిషములకు చేరును. బెజవాడనుండి ఉదయం 5 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు రాత్రి 8 గం-25 నిమిషములకు బయలు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

నెం 34 రు ప్యాసంజరుబండికి నెం 28 రు యివ్వబడియున్నది. సదరు బండి రాజమహేంద్ర వరమునుండి యిప్పటివరకారమే ఉదయం 5 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి గూడూరు రాత్రి 8 గంటలకు చేరును.

నెం 30 రు క్రొత్తప్యాసంజరుబండి గూడూరునుండి ఉదయం 6 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు పగలు 11 గంటలకు చేరును.

నెం బి. 65, 66 లోకల్ బండ్లు గుమ్మడి పూండివరకు పోవును. మరల అచ్చుటనుండియే బయలుదేరివచ్చును.

నెం 40 రు బండి గుంటూరునుండి ఉదయం 5 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి రేపల్లె ఉదయం 8 గం-35 నిమిషములకు చేరును.

నెం 42 రు బండి గుంటూరునుండి పగలు 10 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి తెనాలి 11 గం-20 నిమిషములకు చేరును. దీనికిని తెనాలి నుండి క్రొత్తగా బయలుదేరి గూడూరికి పోవుబండి కని చేరిక గలదు.

ఒక క్రొత్తప్యాసంజరుబండి తెనాలి నుండి సాయంత్రము 4 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి రేపల్లె సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు చేరును. గూడూరునుండి వచ్చు క్రొత్తప్యాసంజరు బండికిని దీనికిని చేరిక గలదు.

నెం 39 రు బండి రేపల్లెనుండి ఉదయం 5 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి గుంటూరు ప్రస్తుతపు మాదిరిగానే చేరును.

నెం 41 రు బండి రేపల్లెనుండి పగలు 9 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి తెనాలినుండి బయలుదేరి గూడూరికి పోవు క్రొత్తప్యాసంజరుబండికి చేరికయుండగలదులకై తెనాలి పగలు 10 గం-40 నిమిషములకు చేరును.

నెం 91 రు బండి తెనాలినుండి సాయంత్రము 4 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి గుంటూరు సాయంత్రము 5 గం-20 నిమిషములకు చేరును. ఈబండికిని గూడూరునుండి క్రొత్తగావచ్చు ప్యాసం జరుబండికిని చేరిక గలదు.

నెం 43 రు బండి రేపల్లెనుండి సాయంత్రము 6 గంటలకు బయలుదేరి గుంటూరు ప్రస్తుతపు మాదిరియే రాత్రి 8 గం-35 నిమిషములకు చేరును.

ఈ దిగువ తెలుపబడు బండ్లు రద్దుచేయబడును.

(1) రాజమహేంద్రవరమునకు విశాఖపట్టము నకు మధ్య బోవుచున్న నెం 35, 36 రు ప్యాసం జరుబండ్లు.

(2) బెజవాడకు రాజమహేంద్రవరమునకు మధ్యబోవుచున్న నెం 33, 34 రుల బండ్లు.

(3) గూడూరికి, కావలికి మధ్య బోవుచున్న నెం 27, 28 రుల బండ్లు.

(4) బిట్రగుంటకు, కావలికి మధ్య బోవు చున్న నెం 29, 30 రుల బండ్లు.

(5) మద్రాసుకు, పొన్నేరికి మధ్య బోవు చున్న నెం బి. 139, 140 రుల బండ్లు.

(6) తెనాలికి, రేపల్లెకు మధ్య బోవుచున్న నెం 44 రు మిక్సెడ్ బండి

(7) తెనాలికి, గుంటూరుకి మధ్య బోవుచున్న నెం 41 రు మిక్సెడ్ బండి.

(8) రేపల్లెకు, తెనాలికి మధ్య బోవుచున్న నెం 91 రు మిక్సెడ్ బండి.

నోటీసు

(19)

తేలు మా పిరియడ్ గాదె అచ్చయ్యగారు 1916-వ సం మార్చి నెల 12-వ తారీఖున వ్రాయించిన బిల్లు ప్రకారము అదన భార్యగు యిచ్చిన దత్తత అధికారము అనునంది "పుష్పరి" అనే మా చిన్నవాని దత్తత యిచ్చుటకు నేనున్న అంగీకరిస్తు పుష్పటికిన్ని ఆమె దురుద్దేశముతో మరియొక పిల్లవాని దత్తత చేసుకొనుటకు ప్రయత్నము చేస్తు పుష్పటి తెలియుచున్నది. అట్లు యెవరైనా ఆమెకు దత్తత యిచ్చిన యెడల సదరు దత్తత లాప్రకారము గాని అచ్చయ్యగారు వ్రాయించిన బిల్లుప్రకారముగాని కల్ల నేడదక తెలుసుకోవలెను.

మరిచేరు } గాదె కామరాజు వ్రాలు.
తమకు తాలూకా }
(పుష్పజిల్లా) } 5-4-1922.

"తేలుగు సంక్షిప్తలేఖనము."

మీరు ఇల్లుకడకలకే తెనుగు పాఠ్యపాఠు నేర్చుకొని భాషనేవచేయవచ్చును. దిగువన కొక గంట పని. చివరముల క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

కావలెను

మాదివ్యాపకములను అమ్ముటకు ఏజంట్లు.

(1) శుక్లమేహనివాహ మౌత్రలు. (2) ధాతువృద్ధిశాస్త్రం. (3) మూసరివాహ మౌత్రలు. (4) అగ్నికుమార మౌత్రలు. (5) చింతాధిమున పొందగలగు. అశ్రితికి.

3 M. V. R. RAMACHANDRA ROW, Market Tank, COCONADA.

భార్య సంతుష్టికై

ఏప్రిల్ 18 మంగళవారము

పత్రిక కాఫీ

జి. జి. రూఢిపర్వత గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు గారు మేజిస్ట్రేటుగారు నియమింపబడిరి.

న్యాయకాఫీ

గుంపి హనుమంతరావు నాయుడుగారును, బసవరాజు కృష్ణరావు పంతులుగారును కృష్ణాజిల్లా బెజవాడ బెంచీమేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్థికకాఫీ

జి. యం. మామరాజు గారు ఆర్థిక కాఫీ కార్యకర్తల సహాయకార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

అధ్యక్షకాఫీ

సాలస హనుమంతరావు ఉత్తరపు గర్మిస్ ప్యాక్ రీల యనమెత్తరుగ నియమింపబడిరి.

సి. రాజంజెట్టిగారు ప్రభుత్వ సహాయకార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

వైద్యకాఫీ

యల్. యస్. రాజమూర్తిగారు సెలవునండిరాగానే మర్రాసు గవర్నమెంటు మెటర్నిటీ ఆసుపత్రికి నియమింపబడిరి.

పి. కేశవస్వామిగారు సెలవునండి రాగానే విశాఖ ట్యుంజిల్లాబోర్డు సెనియోర్ డిప్యూటీ కమిషనరుగా నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూకాఫీ

రావుసాహెబు లిలారి వెంకటగోపాలరావు నాయుడు గారు కడప జైలరు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనకాఫీ

అయ్యగారి వెంకటరత్నంగారు రాజమండ్రితాలూకా పుల్లెటిళ్లగ్రామ జరిగిన సభలో పంచాయితీదారుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పి. వి. నారాయణరావు నాయుడుగారు బరంపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

డి. యల్. కోటి, సబ్బేళ్ల వద్దయ్యగారు, చిగురు పాటి అచ్చయ్య, మిర్జా అబ్దుల్ గని సాహెబు అహమద్ గారు రాజమండ్రిపురం తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గంటి వెంకటరావు, జూల్యన్ నాయుడు అమీరసాహెబు బహదూరు, విన్నకోటరాజుగారు, వొడ్డు చిత్త సత్యయ్య గారు కాకినాడ తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

చెలికాని లచ్చారావు, ఉప్పలూరి చెలమయ్య, దంతులూరి వెంకటసరసింహారాజుగారు పితాపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మోతీ రంగయ్యనాయుడు, కందుల లక్ష్మీపతి, సయ్యదకరీముల్లా సాహెబు పిర్ నాదాసాహెబు బహదూరు, ఉండ్ర తారయ్యగారు రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

చాన్డల వెంకటరామయ్య, మహమ్మదు యస్సాల్ సాహెబు బహదూర్ గారు పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మంగలమ్మమ్మ, చాకల గండికోట తిమ్మమ్మ, జనవక్రమవల్లిచేగ బహదూర్ గారు అనంతపురం తాలూకా కల్యాణదుర్గం యూనియన్ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

కందాచరం తిరుమలరావు, ఈశ్వరి వెంకటపతి నాయుడు, మాత రామబప్ప, కొల్లి గంగమ్మ, శంకరశర్మద్రమ్మ, మేడవెద్ద రామస్వామి, కొలిసెట్టిగుండమ్మ, కామర్తి తిమ్మమ్మ, జనవక్రమమ్మ సాహెబు బహదూరుగారు కల్యాణదుర్గం యూనియన్ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కోడూరు బ్రహ్మకృష్ణగారు బెల్లూరి తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కుడతని రామరావు, డి. కుమారరాజు, జి. దొడ్డనగౌడు, కొలూరు గిరియ్యగౌడు, యస్. కే. భీమసేనరావు, ముల్లంగి అయ్యమ్మ, డి. రామారెడ్డిగారు బెల్లూరి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

యం. దుర్గరాజు, మహమ్మదు హైదరాబాద్ సాహెబు బహదూరు, మద్దాల రామమూర్తి నాయుడు, వడ్డె అయ్యమ్మ నాయుడుగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గంధం వెంకయ్య నాయుడుగారు కృష్ణా జిల్లా భీమవరం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా, పి. పేరుకటంగారు వైసు వెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి.

కలవంతు వెంకటరాజు, కట్టమంచి సుబ్రహ్మణ్య పీఠరాఘవరాజు, కట్టిరు సుబ్బనాయుడు, బల్లపల్లి మునినారాయణశెట్టి, పాపుచేటి వెంకటస్వామి నాయుడు, భీమరాజు, గారి సుబ్బారెడ్డి, అతని వెంకటరావు సుబ్బారావు, కలుపులపల్లి యక్క, రామకృష్ణారెడ్డి, పెరియం చాడి చిన్నారెడ్డి, ముగనిపల్లి రామకృష్ణారెడ్డి, మదాల కప్పం వెంకటమనారెడ్డి, మారించిన చెంగారెడ్డిగారు చిత్రాపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. వెంకట సుబ్బయ్య, వై. హనుమంతరావు, పి. సత్యసాహెబు, యల్. వరసింహమ్మ, ఆర్. వెంకటేశమయ్య, బండి కృష్ణస్వామి, జి. చెన్నారెడ్డి, ఎ. వెంకట రమణప్ప గారు అనంతపురం జిల్లా ధర్మవరం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మంగల వెంకటపతయ్య, మాదిగ పెద్దకాశిమ్మ, జుబు కృష్ణాపురం పురపంచ్ సాహెబుగారు ధర్మవరం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

నలసింగ నరకమ్మ, హాజీమొవినా ఫర్వూద్ సాహెబు బహదూరు, నెల్లూ రామమ్మ, గుండ్లూరు జమలదీన్ సాహెబు, గుండ్లూరు యస్సాల్ సాహెబు, మల్లా సూరయ్యశెట్టి, జి. సుబ్బకృష్ణ, మొవినా ఖదర్ సాహెబు, వెంకటసుబ్బారావుగారు అనంతపురం జిల్లా కడప యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కే. వరసింహమ్మ, మహల్మి వెంకటమ్మ, తటిపిగాడి సుబ్బారాయుడుగారు కడప యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

వి. పి. కేశవారెడ్డిగారు కర్నూలుజిల్లా బోను తాలూకా బోర్డు వెసువెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి.

చేవిరెడ్డిగారి యెల్లారెడ్డిగారు బోను తాలూకాబోర్డు ఆధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి.

వి. రామారెడ్డి, కుక్కల తిమ్మారెడ్డి, వి. పి. కేశవారెడ్డి, కే. రామారెడ్డి, సింగంపెట్టి శేషయ్యశెట్టి, యం. వెంకటరాజుగారు కర్నూలుజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మాగంటి సీతయ్య, వందపల్లి రామభద్రం, కనమూరి సీతారామచంద్రరాజు, గారపాటి వెంకన్నగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

సోమంచి సీతారామయ్యపంతులుగారు ఏలూరుతాలూకా బోర్డు ఆధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నారాయణగౌడు, యల్. వెంకటరావు, హరిహార పండ, యం. క. జోగయ్య, సోమనాథపాణిగౌడ, ఇ. బిన్నె సాహెబ్, సత్య చాచి వాసు, నిత్యానందముని గారు అస్సా-యూనియన్ (గుమ్మారు తాలూకా) సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ధొరం బెనార, చ. లింగారాజు సుబ్బర్ధి, పి. రామయ్య సుబ్బర్ధి, లక్ష్మణ శ్రీపతి పి. బుచ్చిపాత్రో, కే. రామయ్య సుబ్బర్ధి, రఘునాథరావు, హద్దులకోడ, డి. గంగయ్య సుబ్బర్ధిగారు రంగుల కొంఠ యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కొండ్ల రై గారు, అనంతరామ పాత్రో, క్షుటసమహా పాత్రో, మదనమోహనపాత్రో రఘునాథచాదరి, అనంతమహా పాత్రోగారు, సురాధ యూనియన్ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నరసింహాచారి యూనపు ఆలిఖాన్ సాహెబుబహదూరు భరతశెట్టి (చాళి) రస్సులకొండ యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గిరిజనుందర పన్నయ్య, మేకువూరు సాహెబుగారు అస్సా-యూనియన్ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

హరిహరశెట్టిగారు లాటాశేరు సాహెబుగారు కుర్రడ యూనియన్ బోర్డుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

తల్వూరు రామప్పగారు కడగల్లి యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గంగారపు గోపాలరాజు, డి. యల్. రామచంద్రారెడ్డి, వి. కొండారెడ్డి, ఇ. సుబ్బారెడ్డి, చామలరామచంద్రారెడ్డి, తిరిగండ రామారెడ్డి, వంగిమ్మ వెంకటరాజుగారి కొండారెడ్డి, కే. బయ్యారెడ్డి, నల్లూరి నారాయణారెడ్డి, పి. వెంకటమనస్వామిశెట్టి, పుర్రు రామారెడ్డి, తిరిగండ, వారణాసిరఘునాథారెడ్డిగారు మదనపల్లి తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

తీపాం నారాయణ శెట్టి, కురడి వెంకటమ్మ, జనాబ్ సయ్యదు మొహమ్మి సాహెబు, పి. నారాయణ శెట్టి, సి. రాఘవేంద్రా చాల్మ, పి. లక్ష్మీనారాయణ శెట్టి, కే. వెంకట రమణయ్యగారు పీఠకా సాహెబు, వైసువేకా సాహెబులంబకా గోవిందయ్య, కపర్తి సంజయ్య, పి. వెంకటరాజుగారు పెనుకొండ యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. సిద్దన్నగౌడు, యల్. సంజయ్య, టి. గోవిందమ్మ, శ్రీరాం సుబ్బరాయశెట్టి, బిబలేను, సీతారామయ్య, యల్. అబ్దుల్లాసాహెబు, వొంటి, నూరయ్య, మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబు, కేశన్న, యం. ఇమాసాహెబు, సి. అశ్వతథ్యగారు మదకపేర యూనియన్ బోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గండ వెంకటరమణమ్మ, అచంట వెంకటరమణమ్మ, సుంతు సుబ్బరాయుడు, మక్కా శెట్టిరామమ్మ, అదిరెడ్డి నాగమ్మ, ఎన్నగూడి నారాయణమ్మ, అవుల చిన్న నారాయణమ్మ, అవుల తల బసెరెడ్డి, పెద్ద వెంకటప్పగారి చిన్నారమ్మ, అగం నారమ్మ, ఇంగిరి చిన్నప్పగారి వెంకటమ్మ, కండికేరి సంగమ్మ లుక్కపల్లం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

జనాబ చావక్ సాహెబు, మక్తూబ సాహెబు, లింగన్నగౌడు, యం. మల్లమ్మ, బండపల్లి నారమ్మ, లక్ష్మీ హడ్డిశాగమ్మ, జనాబ సిద్దిక్ హుసేన్ సాహెబు, సోమన్న, ఎ. భాగ్యలక్ష్మి గారు అనుభాపురం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

హదయతుల్లా సాహెబు బహదూరు, ద్వివేదుల శేరికృష్ణ, సుంకరపల్లి శత్యనారాయణ, ఆతి అప్పకు, శేరికాని వెంకట సుబ్బారావు, బ్రోజ్ నందరభ్రాంజి దేవు, భరతం జగప్పడు గారు, ఇందులూరి వెంకటరత్నంగారు, లావిడి అప్పల స్వామి పట్నయ్య గారు, నూకల పేరి సోమనాథ పంతులు గారు పార్వతీపురం తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

భాగ్యలక్ష్మి విశ్వేశంగారు వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు ఆధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు సభ్యులగు కే. పి. నాస్వామి శెట్టి, యం. సుబ్బరాఘవారెడ్డి, జె. వెంకటరామరావుగారు నెల్లూరిజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పుసుపాటి లక్ష్మీకరసింహారాజుగారు విజయనగరం తాలూకాబోర్డు ఆధ్యక్షులుగా, పొట్టివరకయ్య శెట్టిగారు ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నాగం రామచంద్ర అప్పారావునాయుడు, పి. అప్పారావు పట్నయ్య, నూరు శత్యనారాయణ, నూరు కామన్న సుబ్బర్ధి, వోరుగంటి సోమకుందరావు, పొట్టా ఎరకయ్య శెట్టి, పుసుపాటి వెంకటపతిరాజు, సాగినస్వామిరాజుగారు విశాఖపట్నం జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

సింగారెడ్డి తిమ్మారెడ్డిగారు కోయిలకుంట్ల యూనియన్ బోర్డు ఆధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నంద్యాల పీఠరాఘవరాజు, ఆర్. నరసరాజు, అవధానం శేషయ్య, అవధానం చిదంబరమ్మ, ఎగ్గోని వెంకటరాజు, ఖాజా అబ్దుల్లా సాహెబు బహదూరు, ఎడిగ బెద్దమాడమ్మ, కమ్మరగురు మూర్తి, యోసపుగారు (కర్నూలుజిల్లా) బోను యూనియన్ బోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

వేల్పుయ్యవరాజు పర్యటనము

వేల్పుయ్యవరాజు జనాబ కాన్సులజెనరలుగారు యాకొండి ప్రకటనము గావించుచున్నారు.

వేల్పుయ్యవరాజుగారు 16 వ తేదీన నలిమూలచర్చియందు జరిగిన ప్రార్థనలకు శ్రీ పిమ్మట పాతకాలవిద్యార్థుల యవరాజు గారి భవనముయందు సమావేశమై వాతీయగీతము పాడిరి.

పిమ్మట టోకయోయందున్న 69 వార్తాపత్రికల సంపాదకులు యవరాజుగారిని సందర్శించి సాయంకాలము జపాన ప్రధానమంత్రి గొప్ప వింతొనగను.

17వ తేదీ ఉదయము యవరాజుగారు కొంతకాలము నేటాడిరి. మధ్యాహ్నము శ్రీతిమ్మ ఆంధ్రాపదం శర్ ఛార్మను ఎలియటుగారు యవరాజుగారిని సందర్శించిరి.

ఎంటాలిలో గడచిన దినంబు మాసాంతమున ఆలయము జరిగిన. మాజీప్రెమియం గివీషయ్యమై తగు విచారణపల్లెరి. ఆలయము గావించినట్లు పోలీసువాకిచే గుర్తింపబడినవారిపై ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరు వ్రాసినయండిరి. ఒక హిందవును కొట్టి చంపినను నేరముపై తీవ్రపుర ఆంగ్లా హైదన సివిలుగార్డులు నిష్పంధింపబడిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము.

మహారాష్ట్ర ద్వితీయరాష్ట్రీయసభ - వివరములు

ధేరాడూను మండలసభ - తుచ్చులదుర్గయము

జేహారులో అసహాయవాదుల కేసులు - పునర్విచారణ

మైసూరు కాంగ్రెసుఖిలాఫతుసభలు

చారీ చారా విచారణ

మాలానా హజరతు మోహనీగారి కేసు విచారణ

రాజ్ లు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ

మహారాష్ట్రము

ద్వితీయ రాష్ట్రీయ సభ

అధ్యక్షకోపన్యాసము

కొలబాజిల్లాలోని పెనుపట్టణమున మహారాష్ట్రద్వితీయ రాష్ట్రీయసభ కే. పి. ఖదిల్కరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. "నేను వెళ్ళవలసిన అంశములను సమీక్షించి దేశ సేవచేసితిని. ఇప్పుడు గాంధీమహాత్ముని విధానము ననుసరించుచున్న అంశములను మార్చునని ప్రకటించితిని. తిరిగి ముందుగా గాంధీమహాత్ముని విధానము ననుసరించుటలేదు. ఇటీవల విషయములను గూర్చి ప్రభుత్వభావము నిరంతరము మారుచుండుటచే గాంధీ మహాత్ముడు గూడ తన విధానమును తడవునకును తరచుగా మార్చుటయం దెట్టి వింతయును లేదు. మొత్తముమీద మహాత్ముని యుద్దేశమును విజ్ఞాపించు బడసెను. ఖద్దరు ఉద్దేశమునుగూర్చియు కాసన సభల బహిష్కారమును గూర్చియు యీ సభలో అభిప్రాయభేదము కలుగునని నేను తలచితిని. ఏలనన, మహారాష్ట్ర లలో కొందరు కాసనసభలకు నిలువగోరుచున్నారు. వారల్లు నిలుచుట ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయుటకు గాదు. ప్రభుత్వ కార్యక్రమమును స్తంభింపజేయుటకే. ఈ విషయముల నీ రాష్ట్రీయ సభ యందు చర్చింప గూడదు. ఈవత్సరము జరుగు దేశీయమహాసభయందు చర్చింపదగును. అప్పటికి మననాయకులు వెళ్ళుదురా కాశ్మీరమునకునైనా కాంగ్రెసుమహాసభకు రాగలుగుదురు. అది గాక దేశసేవకు మహారాష్ట్ర లొనరించినత్యాగవత్సల్యము. అట్టివో నిట్టియుఖ్య విషయములను పరిష్కరించుటకు ప్రత్యేకముగ మహారాష్ట్ర లొకప్పుడు నర్హులుగాదు" అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

వైద్యాగారు

"అహమదాబాదు కాంగ్రెసుమహాసభయం దామోదింప బడిన స్వరాజ్యతీర్థమును అనగా ఖద్దరును భరింపవలెను. హిందూమహాత్మునియైన ఖద్దరును భరింపవలెను. దౌర్జన్యరాహిత్యమునే ప్రధానముగా నేర్పరుచుకొనవలెను. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. అను వెళ్ళనియమములతో గూడిన తీర్థా ననుసరింపవలెనని రామోదించుచున్నారు." అను తీర్థానమును కి. వి. వైద్యాగారు రుపపాదించిరి. "స్వరాజ్య సమరమునకు ఆత్మకై ఆధారముగా నుండవలెనని గాని పశుబలము గాదు. అంగ్లదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనను సార్వభౌమాధిపత్యమై చక్కగా పనిచేయుచున్నదిగాన మనము దానిని యాపుమాప గోరుటలేదు. హిందూదేశమున గూడ నట్టి సత్పరిపాలన మేర్పడవలెననియే మనము కోరుచున్నాము. నిరంకుశత్వమును మహానుభావి ఖద్దరే పరిమార్చులడు." అని వైద్యాగారు నుడివెరి.

గోఖలేగారు

"కాంతస్వామిసమృద్ధివిధానములవలన నచిరకాలమున స్వరాజ్యమును బడయుట కెట్టి మార్పులను కాంగ్రెసు ఉద్దేశమునందోషింపవలెనో నిర్ణయించుట కొకసంఘము నేర్పరుపవలెను. ఆసంఘమువారు గ్రామాగులకేగి స్వయముగామాది కాంగ్రెసు యుద్దేశమునందే కాకుండు బాగుగ పనిచేసినో ఏని

విఫలమయ్యెనో గ్రహించి తమ అభిప్రాయములను అభిలఘాతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకు జూసునెలలో తెలుపవలె" నను తీర్మానమును పూనాలాని మహారాష్ట్ర పత్రికాసంపాదకుడగు గోఖలేగారు రుపపాదించిరి. "ఖద్దరువలననే స్వరాజ్యము లభించు ననుచుంటే నే నేకీభవింపజాలను. ఖద్దరుకు బదులు మద్యపానములనాగ్ధులత్యధికమగు కృషిని నలుపవగును" అని గోఖలేగారు నుడివెరి.

భోపల్కురుగారు

"దేశీయులు కాసనసభలయందును, విశ్వవిద్యాలయములందును, మున్సిసిపలు లొకలుబోర్డులందును, ఇతరసంఘములందును చేరవలెను. విదేశీబట్టలను బహిష్కరింపవలెను. శిరోవ్యాధియనుసాధనముల నేర్పరుపవలెను" అని భోపల్కురుగారు రుపపాదించెను. "గాంధీమహాత్ముని మొదటి విధానమును పటిష్ఠముగ నెరవేర్చవలెను." అని భోపల్కురుగారు నుడివెను.

చాల తీవ్రమగుచర్చ జరిగినది. గోఖలేగారి సవణతో మొదటి తీర్మానమును చాల హెచ్చుమంది ఆమోదించిరి. స్వరాజ్యసిద్ధికి కాంగ్రెసువిధానము సమర్థముకాదని పలువురు తెలిపిరి.

* * * * *

ధేరాడూను మండల సభ

తుచ్చుల దుర్గాలము

అధ్యక్షునివై సీన్లీలు కాలచ్చుట

ధేరాడూను మండలసభ కధ్యక్షత వహించుటకు బారిస్టరు చాకరసాధమిశ్రీ (అహమదాబాద్) గారు రచటికేగిరి. మిశ్రగారి నూరేంపుతో తీసికొని వెళ్లుమండ మొదట నొకరాయి యు పిచ్చట నొక పాదరక్షయు నాయనవై నెనరో తుచ్చులు వేసిరి. పిచ్చట నెనడో ఆయనకుక పిస్తోలు కాలెను గాని ఆయనకు దెబ్బ తగలలేదు. చివరకు ధేరాడూనులో మండల సభ జరుగగూడ దని యుద్యోగులు శాసించిరి. అందువలన నచటికి 10 మైళ్ళదూరమున సభజరవలెడెను. మిశ్రగారి కధ్యక్షత వహించిరి. పండిత జనవరాలు నెహ్రూ, శ్రీశంకరాచార్య స్వామి, గార్లు మున్నగువారు రుపహసించిరి. మిశ్రగారు ధేరాడూనునుండి లక్నోకు 19 వ తేదీని వెళ్లిరి. లక్నోలో వారిని డు. ధేరాడూనులో జరిగి సంగతు లన్నియు నిజమేనని ఆయన చెప్పిరి.

భేరీ మండలమున రాజకీయోపన్యాసముల నీయగూడదని మిశ్రగారికి భేరీ జిల్లామేజిస్ట్రేటు మార్చి నెల 30 వ తేదీని నోటీసు నిచ్చెను. మిశ్రగారు నోటీసు నుల్లంఘింపరు.

* * * * *

జేహారు బరిస్సా

అసహాయవాదుల కేసులు

పునర్విచారణ

ఈ రాష్ట్రమున క్రి. లా. 4. చట్టము క్రింద శిక్షింపబడినవారి కేసుల నన్నిటిని పునర్విచారణకొరకు న్యాయమూర్తి సర్ మల్లిక్ గారికి ప్రభుత్వమువారు కంపిరి. 308 కేసులలో పునర్విచారణ జరిగినది. 218 కేసులు జుర్మానా కేసులు స్వల్ప శిక్షలు. వాని కథ యిదివరకే ముగిసినవి. మాడుకేసులలో మాత్రమే తగినంతసాక్ష్యము లేదనియు శిక్ష తగ్గింపవలెననియు సర్ మల్లిక్ గారు తెలిపిరి. క్రి. ప్రా. కోడు 107-108, పీనుకోడు

124 ఏ, 158 ఏ, 505 కక్ష నుల్లంకింప 1-1-1921 మొదలు శిక్షింపబడినకేసులలో 4 కేసులలోమాత్రమే మద్దాయిలను వదలవలెనని మల్లిక్ గారు తెలిపిరి. అని దొరకమువారు ప్రకటించిరి. మాలానా హజరతు మోహనీగారి కేసు

ఈనెల 26 వ తేదీని పీనుకోడు 121, 124 ఏ కక్ష నుల్లంకింప (రాజు నెదిరించుట- రాక్షాద్రోహము) మాలానా హజరతు మోహనీగారివై తేబడిన కేసువిచారణ అహమదాబాదులో ప్రారంభమగును.

* * * * *

మైసూరు కాంగ్రెసుసంఘము

17 వ తేదీ సాయంత్రము మైసూరు రాష్ట్రమున నుల్లునుపేటలో సంఘాధ్యక్షుడు డి. ఎస్. ఎస్. పెట్టెగారి అధ్యక్షతక్రింద మైసూరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ మహాసభ జరిగినది. కంటోనమెంటులో జరుగుచున్న ఖిలాఫతు సభోద్దేశములపట్ల నీసభవారు సానుభూతిని తెలిపిరి

* * * * *

చారీచారా కేసు

ద్వారకపాండేను గుర్తించుటకు ముగ్గురు సాక్షులను మరల రావించిరి. పోలీసుస్టేషను హెడ్ కుమార్తా భార్యయును ముగ్గురు కుమార్తెలును ఆనాడు నాయంట్ల తలదాచుకొని పేరునాడు వెళ్ళిపోయిరిని" విధిని తుడుచు (పాకీ కులస్థుడు) నతడు సాక్ష్యమిచ్చెను. జనభను చాకీదాడు 18 గురిగు గుర్తించెను. గోబుధనురాల్వీ భార్య గంగి అనునామె సాక్ష్యమిచ్చెను. "నాయంట్ల స్టేషనుకు చాల సమీపము. నాయంట్ల పోలీసువా రెవరైన దాగియున్నా రేమోనని గుంపువాండు నాయంట్లలో చొరగిడిరి. అప్పుడు నాభర్త ఇంటి లేడు. నేను నాబిడ్డల నిద్రని తీసికొని వేగొకచోటికి పోయి రాత్రి మరలరాగా ఒకఖటిమా కనపడలేదని" అమె చెప్పెను.

* * * * *

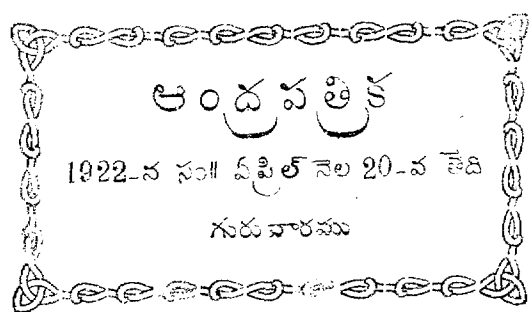
వంగరాష్ట్రీయ మహాసభ

శ్రీమతి వాసంతీదేవిగారి అధ్యక్షత

దేవిగారి అంత్యోపన్యాసము

మీరందఱును సద్భావముతో మొదటినుండి కడవరకును నాకు తోడ్పడుటచే నే నీ కార్యక్రమమును నిరంతరాయముగ కొనసాగింప గలిగితిని. రాష్ట్రీయనాయకులను వలంటీ లను గూడ నేను నా పుత్రులవలె నే చూచుచుందును. గాన వారిమన్నన నాసించుటకు నాకు హక్కు కలదు. ఆ ఆధారముననే నేను నీ ఆగ్రాసము నధిష్ఠింప సాహసించితిని నాఆశలను మీరు పూర్తిగా నెరవేర్చితిరి. నాలోపములన్నిటిని నేను పూర్తిగా గ్రహించితిని. వెళ్ళువిషయములందు నేను పొరబాటులను చేసియుందును. మీరు దయతో నావై నిడదలచిన యీ భారము ను వహింపదగిన శక్తి నాకు లేదని నే నెరుగుదును. వెళ్ళుమంది దేశీయ నాయకులను వలంటీలును నాభర్తయును నా పుత్రుడును కారాగృహమున బంధింపబడి యున్న తరణమున నేను ప్రజల యాజ్ఞను నిరాకరించిచో భారత పుత్రికా మండలకు ఆశజ్ఞతనుచేసినదాన నగుదునని తలచి నాఅసరుర్రత తెరింగియు నేనిందులకు సంసిద్ధ నైతిని. ఇందులకు వేరుకారణ మేదియును లేదు. ఈ సభలో నామోదింపబడిన తీర్మానముల నాచరణలో వెట్టుటకు మీరు గట్టికృషిచలించెదరని నేనునమ్మెదను. గాఢమగు మరదీత్వతో మీరాతీర్థానముల తత్వమున జగతముచేసుకొని జనసామాన్యమునందట్టిమతిభావమును కలిగింపవలెను. మనదేశీయులందఱును దౌర్జన్యరాహిత్యమార్గమునే అనుసరించి భక్తి పూర్వకముగ స్వార్థత్యాగముతో జేకమాత నారాధింపవలెను. ఈ సభలో నాయకులు తెలిపిన విషయములకుం తె పాచ్చగా నే నేమియును తెలుపజాలను. వారి యుపదేశానుసారము మీ రాచరింతురని నేను నమ్మెదను. భారతాంగన లత్యధికమగు దేశసేవకు చేయగలరను ఆక నాకు కలదు. వారి తరుణమున తమపుత్రులకును సోదరులకును మనః పూర్వకముగ తోడ్పడనిచో స్వరాజ్యసంజాతము శిశుముగ లభింపజాలదు. స్త్రీలుకై స్వయాపిణులుగాన వారితరుణమున ముందు నిలిచి మృతులను మరణాశ్శవస్థలో నున్న వారినిగూడ మరల పునర్జీవితుల గావించవలెను. ఈరీతిగా సోదరిసోదరు లందఱును కలసి పనిచేసిన కార్యసిద్ధిచే కూరగలరు స్వరాజ్యపథము కంటకావృతము. గాన మీరందఱు నత్యధిక భైర్యస్థముగ్యములతోను సంపూర్ణభక్తితోనమీయందంతర్యామిగానున్న సత్యత్వమున శ్రీకృతుల గ్రహించుటవలనను మానవసంఘోద్ధరణమునకు ప్రాసంభింపబడిన యీయుద్దయమును కొనసాగింప వలెను. ఈసభలో పెద్దలకందలేన చతుస్కరించుచున్నాను చిన్నలకందరి నాశీర్వాదించుచున్నానని నివాసంతీదేవిగారు నుడివెరి.

బొమ్మిడి ప్రెలప్రమాదపు కేసులో విశీలించబడిన డ్రైవ
ర వందాస్రట్టు, అసిస్టాంటు ప్రేక్షకా మృత్యు వారాజుణ
మారారు గార లిరువురును సేలంజిల్లా జడ్జి వాడెనుగారి కోర్టులో
అరీలు చేసిరి. అరీలు 1961 సేయబడెను.

భారత సమస్య:

కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు

హిందూ దేశమున కింతవరకును స్నేహితు లని ఎంచుకొని లిబరలుపక్షమువారుగాని, లేబరుపక్షమువారుగాని, ప్రస్తుత జాతీయోద్యమముపట్ల విముఖత జూపుట తటస్థించుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముని సిద్ధాంతము లీపక్షాలకు విపరీతముగ దోచుచున్నవి. రాజకీయవిషయములను ధార్మికవిషయములను జతజేర్చుట, మోటుతనముగ దోచుచున్నది. పాశ్చాత్యనాగరికతయే మానవ కోటిని రక్షించుననియు, ప్రాచ్యఖండవాసులు అనాగరికులనియు, వారిని ఉద్ధరించు బాధ్యత పాశ్చాత్యులపై గలదనియు ఇంతవరకును భావించుచుండిన పాశ్చాత్యులకు, గాంధీ మహాత్ముడు ధర్మము నాధారము జేసికొనని ఆధునిక నాగరికపు నిస్సారతను బయల్పరచినపిమ్మట, భయసంధ్రములు లుదయించెను. లిబరలు లేబరుపక్షముల వారు సయితము కలవరపడజొచ్చిరి. విశాలాభిప్రాయములకు పేరెన్నిక గాంచిన నేషనుపత్రిక సయితము మహాత్ముని యుద్యమరహస్యమును కనుగొన జాలక వారికి ప్రవాసశిక్ష విధింపవలయునని వ్రాసియుండ, తక్కుంగల పత్రికల సంగతి జెప్ప నేల? కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు పార్లమెంటుసభలో నిటీవల హిందూదేశసమస్యనుగూర్చి ముచ్చటించునపుడు, ప్రస్తుత ద్యమముపట్ల సుముఖత జూపియుండరయిరి. కిలాఫాత్ సమస్య వారికర్థము గాకుండుట వింతగాదు. కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరించినను, హిందూదేశ మహమ్మదీయులు సంతృప్తిజెందరనియు, వారికి గానలసినది స్వరాజ్యమనియు, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించిరి. మహమ్మదులుగాని, భారతీయులెవ్వరయినను గాని “స్వరాజ్యసమస్య పరిష్కార మగువరకు సంతృప్తి న్ననని మూట నిశ్చయము. కాని, స్వరాజ్యసమస్యను పరిష్కరింపని కారణమున, మహమ్మదీయాభిప్రాయనుసారముగ కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరింపకుండుట, ధర్మము గానేరదు.

ఇక, రీడింగుప్రభువుగా రవలంబించిన పరిపాలనాపద్ధతిని వెడ్జివుడ్ గారు ప్రశంసించుట జూడ, జన్మస్వాతంత్ర్యములపట్ల వీరికిని తగిన యభిమానము లేదని కనుపించును. రీడింగుప్రభువుగారు తాను నలంబించినపద్ధతి నిర్బంధము గాదనియు, సహనముచే ప్రోపింపబడినదనియు, ఇంతకు మున్ను దెలిపియుండెను. అట్టియభిప్రాయమునే కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారును వ్యక్తపరచుచున్నారు. నిర్బంధవిధానము గూర్చి ఇంతటి యుదాసీనతను నహించునంతవరకు, లేబరుపక్షమువారు ఈ దేశమున యుక్తిమయున మేలుజేసినరని ఎంచువీలుగానా? గాంధీ యుద్యమము గూర్చి వీరు సూచించిన యాక్షేపణలు మామూలు పేగాని క్రొత్తవిగావు. ఇయ్యది పాశ్చాత్యపరిపాలనమునకే గాక, పాశ్చాత్య నాగరికమునకు సయితము విరోధము బూనుచున్నదనియు, గాంధీ యాందోళనము కొనసాగిన కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు నగరముల వివాదము జరుగుననియు, నాగరిక మడుగంటి దేశము మధ్యయుగమునకు బోవుననియు, వెడ్జివుడ్ గారు వాక్రుచ్చిరి. కలకత్తా, బొంబాయి, చెన్నపట్టణములు నాశన మగునేమో నని ఆతురము జూపెడి కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు, హిందూదేశమునందు గ్రామముల సౌప్య మడుగంటుటకు నగరరాజములు కారణమయ్యెననియు, గ్రామప్రతిష్ఠాపనలు శిథిలము లగుటకు ఆధునిక నాగరికము కారణమయ్యెననియు, ప్రజల శక్తిసామర్థ్యము లందుమూలమున సమసిపోయెననియు, ధర్మమును ఆధారము జేసికొనకుండుటచే నాగరికము సారవిహీనమయ్యెననియు, ఇట్టి నాగరిక ఫలములు పాశ్చాత్యదేశములందు వ్యక్తమగుచున్నవనియు, వీని వారినండి తప్పించుకొనుటకు పాశ్చాత్యప్రపంచము వ్యర్థప్రయత్నముల ననేకముల గావించుచున్నదనియు, గ్రహింపలేదుగాబోలు! రాజప్రతినిధిగారు గాంధీని విధితేక కారాగృహమునకు బువ్వరిని వెడ్జివుడ్ గారు తలచుచున్నారు గాని, తగిన కారణ మేదియు గనపింపలేదని హిందూదేశమున మితవాదప్రముఖులు సయితము వెల్లడిజేసి యుండిరి. కాని, గాంధీ యుద్యమము నడగదొక్కుటకు నిర్బంధములు మార్గములు గావని వెడ్జివుడ్ గారు గుర్తించుచున్నారు. దేశమోక్షము కొరకు భారతీయులు కారాగృహములను నింపుచున్నపుడు, నిర్బంధ మధిక మయిన కొలదియు ఆందోళనము అధికమగుచుండునని, వీరు గ్రహించిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను మర్యాదగ జూచుట ఆనసరమనియు, హిందూదేశపు కారాగృహములు నరకతుల్యము లనియు, అట్టివానిలో తగిన సౌకర్యములను వారికి ఒనగూర్చవలయునని, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించిరి గాని, వారి సూచనను పాటించినటుల ఇంతవరకు గనపింపదు.

రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ, అధికారులు పగజూపుచున్నారుని, వెడ్జివుడ్ గారు స్థిరపరచుచున్నారు. ప్రస్తుత దుస్థితిని తెలుపుటకు వెడ్జివుడ్ గారి వాక్యములు జాలును. నిర్బంధముల విఫలతను సూచించుటలో వెడ్జివుడ్ గారు వెనుదీయుట లేదు. రాజకీయవాదులను కారాగృహమునకు పంపెడి స్థితి యరుదెంచినది. కారాగృహములు నిండుచున్నను, ఆందోళనము యథాప్రకారముగ కొనసాగుచున్నది. ఇక పత్రికల ప్రాముఖ్యము హిందూదేశమున అతిశయించుచున్నది. వానిని అడచివేయవలయును. సభలను నిషేధింపవలయును. ఈ రీతిన బహిరంగముగ జరిగెడి ఆందోళనము నిర్మూలమగునేని, అయ్యది రహస్యమార్గముల బట్టునని, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించుచున్నారు. ఇటుల వ్యవహారము ముదిరినకొలదియు ఐర్లెండు పరిస్థితులు హిందూదేశమునను ప్రబలునని, వెడ్జివుడ్ గారి యుద్దేశము. ఇట్టి దురవస్థ వాటిల్లకుండ ఆటంకపరచుటకు సంస్కరణములలో మరియొక యంతరమును ప్రసాదించుటకు కాలనిర్ణయము గావింపవలెననియు, పూర్ణమగు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, హైందవశాసనసభలో కోశముపై నధికారమును ప్రసాదించవలెననియు, శాసనసభలకు క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగవలెననియు, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించిరి. కాని, నిరాకరణోద్యమమును సహాయ నిరాకరణావలంబులు విరమించిన గాని, ఎట్టి వాగ్దానమును ముందుగ జేయుటకుగాని, క్రొత్తఎన్నికల జరుపుటకుగాని వీలులేదని, వీరి యుద్దేశము. ఇందు కొరకు, కారాగృహమునందున్న గాంధీని కలసి కొని ద్వితీయాంతరమును గూర్చిన వాగ్దానముతో నతడు సంతృప్తుడగునేమో తెలిసికొని, నిరాకరణోద్యమము అంతమొందునటుల జూడవలయునని, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించుచున్నారు.

కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు లేబరుపక్షమునకు జెందినవారు. లేబరుపక్షమునారు వెనుక హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయాధికారము నంగీకరించియుండిరి. వెడ్జివుడ్ గారు రీసూత్రము నిపు డంగీకరింతురా? హిందూదేశమునకును, ఇంగ్లండునకును దృఢసఖ్యము గుదురవలెననిన, ఇంగ్లండు ముందుగ హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయధికారమును అంగీకరింపవలెను. ఆ సంగతిని పార్లమెంటుసభ వెల్లడి జేయవలయును. తాత్కాలికోపద్రవమును తొలగించుటకు, సమయానుకూల మగు వాగ్దానములను జేసి లాభము లేదు. స్వపరిపాలనాంతరములను నిర్ణయించెడి హక్కును పార్లమెంటుసభ తనయొద్ద నుంచుకొనుటచేతనే, సంస్కరణములు ప్రయోజనరహితము లయ్యెను. భావికర్తవ్యము గూర్చి కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు గాని, నేషనుపత్రిక కాని గావించెడి సూచనలు అంగ్లదేశమునందలి అత్యల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయములను దెలుపుచున్నవి. మిగిలినవా రింకను చలనము జూపులేదు. వారి కింకను హిందూదేశ సమస్య ప్రాముఖ్యము పొడగట్టలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, హైందవశాసనసభవారు రాజ్యాంగసంస్కరణముల గూర్చి గావించిన తీర్మానము గూర్చి యోచించుచున్నటుల విదేశతంత్రివార లింతకు మున్ను దెలిపెను గాని, వారి యభిప్రాయ మేదియో, ఏ దృష్టితో వారీవిషయము నాలోచించుచున్నారో తెలియలేదు. శాసనసభవారి తీర్మానము, ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ లేదనియు, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడదనియు నెనుక తెలిపియుంటిమి. భారతవర్షము తన మనోరథము త్వరలో నెరవేరవలయునని వాంఛించునెడల, పరుల యనుగ్రహముపై నాధారపడియుండజనదు. లేబరుపక్షమువారు రయినను హిందూదేశమునకు మోక్ష మొసగలేరు. హిందూదేశము తన శక్తివలననే, స్వాతంత్ర్యము బడయగలదు. హిందూదేశపుశక్తి విజృంభించిన కొలదియు, అంగ్లదేశము భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరుపక వీలుండదు. అట్టిశక్తి దేశమున కిలవడుటకు, కాంగ్రెసునిర్మాణకార్యక్రమము చక్కని యవకాశ మగుచున్నది. ఎట్టి విషమపరిస్థితులం దయినను వెనుదీయక, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు భారతవర్షము శ్రద్ధబూనుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి గూర్చి వ్యాకులము జూప బనిలేదు. రాత్రికి బిమ్మలు పగ లేరీతిన వచ్చి తీరునో, పరాధీనత తొలగి స్వాతంత్ర్యమును అటులనే సిద్ధించుట తక్షణము. దృఢమగు ఆత్మవిశ్వాసమే, భారతజాతి కిపుడు ముఖ్యావశ్యకము.

సందు చిక్కినది

సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు, భారతీయులకు స్వపరిపాలనము బనికరాదని జెప్పటకు సందేహము లభించునా యని వెతకుచుండను. వారికి పుడుచక్కని యవకాశము లభించినది. ఫిలిప్పైనుదీపులలోను బ్రిటీషు ఇండియాలోను స్వపరిపాలనము గూర్చి వ్యత్యాసము జూపుచు, సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు స్పెక్టేటరుపత్రిక కొక వ్యాసమును పంపిరి. ఫిబ్రవరి 14-వ తేదిన కామన్సునభిలోలాయడు జార్జిగారు గావించిన ప్రసంగము, ఓడ్డయరుగారిని సంతోషమిగులు గావించినది. హిందూదేశమునం దెన్నడును ప్రజాప్రభుత్వము లేదనియు, ప్రజాపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలు హిందూదేశమునకు బనికవచ్చునో లేదో ఇంకను కనుగొనవలసియున్నదనియు, ఈ ప్రయత్నము విజయముగాంచవలెనన్నచో కడు నెమ్మదిగ బని జరుగవలయు

ననియు, స్వాతంత్ర్యము నిచ్చునపుడు అధికార సామ్రాజ్యము నేమాత్రము తగ్గింపగూడదనియు, లాయడు జార్జి గారు పార్లమెంటు సభలో జెప్పి యుండిరి. లాయడు జార్జి గారు యూహల నల్లుట లో దిట్టలు. హిందూ దేశపరిస్థితుల గూర్చి వారి కేమియు అనుభవము లేకున్నను, అన్నియు తెలిసిన వారివలె సిద్ధాంతీకరించుటకు. లాయడు జార్జి గారు వెనుదీయువారుగారు. అన్నియు తమకు తెలియు ననుకొనుట పాశ్చాత్య ప్రముఖుల సామాన్య లక్షణము. లాయడు జార్జి గారి వాక్యములు, ఓడ్డయరు గారికి సంతోషము గలిగించినను, వారు తమ యభిప్రాయముల నింకను గట్టిగ డెలుపనందులకు ఓడ్డయరుగారు విచారించుచున్నారు. కాని, ఆ విచారము, ఫిలిప్సెనుదీవుల గూర్చి వుడ్డు రిపోర్టు తెలిపిన సంగతులవలన ఓడ్డయరుగారికి దీరిపోయినది. ఎంతటి యుదారమనస్కుల కయినను అధికారము చేజిక్కిన పిమ్మట దానిని నవలుకొనుట కష్టముగ భ్రమము. అందుకనియే స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించి, ప్రతిదేశమునకును స్వాతంత్ర్యమేర్పాటు జేసినచో, ప్రపంచములో క్షేత్రము తొలగిపోయి యుండెడిది. సంఘర్షణమునకు అవకాశము లేకుండెడిది. అన్నిజాతులును స్వాతంత్ర్యస్థులుగా ననుభవించునపుడు, ప్రపంచము ఆనందమున ముగిసి యుండెడిది. అట్టి ఏర్పాటులను సంధిసభవారు చేయరయిరి. స్వయంనిర్ణయసూత్రమునుమాత్రము ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు ప్రతిపాదించిరిగాని, దానిని ఆచరణలోనికి తెప్పింప లేకపోయిరి. ఫిలిప్సెనుదీవుల విషయమై అమెరికావారు తామెసగిన వాగ్దానములను విడనాడుచున్నారు. ఆరు నెలలు సహవాసము జేసిన వారు వీరయిరను సామ్యముననుసరించి, యూరపు వ్యవహారములందు అమెరికావారు ప్రవేశము జేసికొనిననాటి నుండియు, వెనుకటి యుదార సంకల్పములను విడనాడుట కారంభించిరి. విల్సను గారు అమెరికా కధ్యక్షులుగ నుండగ, హానినను గారు ఫిలిప్సెను దీవులకు గవర్నరు జనరలుగ నుండిరి. హానిననుగారు పంపిన రిపోర్టులబట్టి, ఫిలిప్సెనుదీవుల ప్రజలు సుస్థిరపరిపాలనము నేర్పరచుకొనగలిగి రనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము బొందుటకు కాంగ్రెసుసభ విధించిన నియమములను వారు నెఱవేర్చి రనియు, 1920 సం॥పు చివరను ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెసుసభకు పంపిన సందేశమునందు, ఫిలిప్సెనుదీవులకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట అమెరికావారిధర్మమని, విల్సనుగారు హెచ్చరించిరి. విల్సను గారి స్థానమును, పిమ్మట హార్డింగుగారు ఆక్రమించిరి. 1921 సం॥ము మార్చి నెలయందు, విల్సనుగారి సందేశమును అంత్యసందేశముగ సంగీకరింప వీలు లేదని హార్డింగుగారు వెల్లడించి, ఫిలిప్సెను దీవుల పరిస్థితులను పరిశీలించి నివేదికను పంపవలయు నని జనరలు వుడ్డుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక విచారణ సంఘము నేర్పాటుజేసి యుండిరి. ఈ సంఘము నందు ఫిలిప్సెను ప్రజల ప్రతినిధు లెవరును లేరు. అనధికారులు లేరు. ఈ సంఘమునందు సభ్యులుగు జనరలు వుడ్డుగారును, ఘోర్బుగారును ఇదివరకు ఫిలిప్సెనుదీవులను పరిపాలించిన యుద్యోగులు. వీరికి సహాయముగ, సివిలు, మిలిటరీ, నేవలు గ్రూపుద్యోగులు నియమింపబడిరి. ఇట్టివారికి ఫిలిప్సెను ప్రజల స్వాతంత్ర్యము సంక్షేపింపబడునని యభిమాన ముండునో యూహించుట సులభ సాధ్యము. ప్రజలకు పరిపాలనాధికారము చేతికి వచ్చిన ఎనిమిదిసంవత్సరములలో, అన్నిశాఖలలో క్షీణతగలిగినదియు, ప్రజల క్షేమమునకు భంగము కలిగినదియు, వుడ్డురిపోర్టు తెలిపినది. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు సూచించిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

నొసగుటకు వీలులేదనియు, అమెరికను గవర్నరు జనరలుగారికి సంపూర్ణాధికార ముండవలెననియు, ఫిలిప్సెను శాసనసభలు వారి యధికారమును తగ్గింపగూడదనియు, ప్రజల కిదివర కేయబడిన అధికారములను తిన్నగ వినియోగించుటకు వారు నేర్చుకొనువరకు, అమెరికా ప్రభుత్వము వారు ఇంకను ఎక్కువ హక్కులను ప్రసాదించ గూడదనియు, వుడ్డుకమిటీవారు సూచించిరి. వీరి నివేదికను, ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారు అంగీకరించి, విల్సను గారి వాగ్దానములను త్రొసి బుచ్చునని తలంప వచ్చును. వుడ్డురిపోర్టు, ఓడ్డయరుగారికి, మిగుల సంతృప్తిగలిగించినది. స్వాతంత్ర్య నిరోధము, ఏదేశమునకు గలిగినను, ఓడ్డయరు గారికి పండుగయేగద. లాయడు జార్జి గారు సూచించినవిధమున, ఇట్టి ప్రకటనము నొకదానిని హిందూ దేశమునకు గూడ బంపవలయునని, ఓడ్డయరుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఫిలిప్సెనుదీవుల చారిత్రమునుండి హిందూ దేశ మొకగుణపాతమును నేర్చుకొనవలసియున్నది. కేవలము పరుల యనుగ్రహముపై నాధారపడియుండెడి జాతికి, ఫిలిప్సెను దీవులకు సంభవించిన ఇక్కట్లుల బోలు ఇక్కట్లులు సంభవించగలవు. పాలకుల వాగ్దానములపై నాధార పడుటవలన, ఆశాభంగములు పెక్కులు తటస్థింప గలవు. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు బహిరంగముగ తెలిపిన వాగ్దానములను ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారు త్రొసివేయుచుండ, ఇక పాలకుల వాగ్దానములకు విలువ ఏముండును? విచారణసంఘముల ప్రయోజన మొకటిగలదో, వుడ్డు రిపోర్టుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. అమెరికను దృష్టిలో, ఫిలిప్సెను పరిపాలనము సామ్యముగ నుండునా? హిందూ దేశసిత్తిని విచారించుట కేర్పడెడి పార్లమెంటరీ విచారణసంఘముయి నను, ఇట్టి నివేదికనే తయారుజేసి పంపగలదు. మన మితవాదు లీసంగతిని గ్రహింపవలెను. అన్యుల పరీక్షలకొరకు వేచియుండుక, భారతజాతి తనపై తా నాధారపడి స్వాతంత్ర్యసిద్ధిగాంచుట మిగుల శ్రేయోదాయకము.

రెండు అర్థములు

స్వరాజ్యమునకు, లిట్టను ప్రభువు సూచించిన రెండు అర్థములు మితవాదులకయినను రుచింపవని, మొన్నటిదిగము సూచించియుంటిమి. ఇంగ్లండుదేశము ఎన్నటికిని అంగీకరింపదని తెలిపిన రెండవభావము, మితవాదుల ఆశయమేగాని వేరుగాదని తెలిపి యుంటిమి. స్వరాజ్యసిద్ధికి యూరపియను యుద్యోగుల స్థానమును భారతీయు లాక్రమింపవలె నను సిద్ధాంతమును మితవాదులు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ఈ సిద్ధాంతము సఫలముగాకుండుటకు తమ బలము నంతను వినియోగించి ఆటంకపరచెదమని, లిట్టను ప్రభువు సూచించియుండెను. జప్తిసుప్రతిక, లిట్టను ప్రభువుగారు సూచించిన భావము సంకచితమని వ్యాఖ్యానము జేసినది. యూరపియనులకు బదులు భారతీయులను నియమించుట, సామ్యమును జెడగొట్టుట గాజాలదనియు, భారతీయులను పరిపాలనా వ్యవహారములలో తయారు జేయుటయే బ్రటిషువారి యుద్దేశమని ఇంతవరకును ప్రకటించిన వాగ్దానమునకు లిట్టను ప్రభువుగారి వ్యాఖ్యానము భంగకరమనియు, భారతీయులకు తాజకీయ పరిజ్ఞానము లేదనియు, రాజకీయస్వాతంత్ర్యము నకు వారు అనర్హులనియు ఇందువలన అర్థమగుననియు, జప్తిసుప్రతిక డెలుపుచున్నది. జప్తిసుప్రతిక సయితము, లిట్టను ప్రభువుగారి యర్థ విధేయ నంగీకరింపకుండ, ఎవరిని సంతోషపెట్టుటకు వారి ప్రసంగము గావించిరో తెలియదు. మరచి

తిమి. లిట్టను ప్రభువు యూరపియను సంఘమువారి ఎదుట నిట్టి ప్రసంగము గావించియుండుటచే, కేవలము వారిని సంతృప్తిపరుచుటకే ప్రయత్నించి యుండవచ్చును. వీరి యభిప్రాయములు సిద్ధాహం పక్షమువారి యభిప్రాయములకు సరిపోవుచున్నవి. గవర్నరుల యభిప్రాయములను ప్రజలపై దంతగ పాటింపకున్నను అధికారులలో వ్యాపించిన సామాన్య దృక్పథ మేతరున నున్నదో కనుగొనుటకు, లిట్టను ప్రభువుగారి ప్రసంగము అక్కరకు వచ్చును. నిర్బంధముల తీవ్రతకు కారణమును గ్రహించుట, కష్టము గాదు.

పరిశ్రమలసభ

కలకత్తా:—గౌ. ఇమ్మగారు సీమాకు వెళ్లకలసివది. నందున, నేటిదిను ఉదయము గౌ. హరివిహార్ లాలుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి.

రైల్వే ఇంజనీర్లకు, యంత్ర శాస్త్రజ్ఞులకు ఇచ్చుట నేదేశములో తగినవిద్యను నేర్పటను కరించి మెట్టమెదుట చర్చ జరిగెను. ఇట్టి విద్య నేర్చుటకు రాష్ట్రీయపరీక్షలకు శాఖలు రైల్వేలలో సహకారముతో పాటుపడవలెనని తీర్మానింపబడెను.

కొన్ని సాంకేతికవిద్యలను నేర్చుకొనటకు విదేశములకు వెళ్లగోరు భారత, ఆంగ్లో హైందవ యువకులకు కనీసము 6 ఉపకారవేతనములవైన ఇయ్యవలసినట్లు భారత శాసనసభవారు తీర్మానించుచుండిరి. తమ ఆధికారములోనున్న విద్యలకుమాత్ర మిట్టి సహాయముచేయుటకు వీలుండవచ్చునని భారత ప్రభుత్వము వారు వలికిరి. రాష్ట్రీయ పరీక్షలకు శాఖలవారు ఇట్టి ఉపకార వేతనముల నిచ్చుట తమ కంతవరకు సాధ్యపడునో వివరించిరి.

చిరకాలములో స్థాపించబడనన్న ఇంజనీర్ల సంఘోద్దేశములనుగురించి కలకత్తా ఓడరేవు సమాజాధ్యక్షుడు సి. డి.యం. హింద్లాగారు మాట్లాడిరి. ఇంజనీరుగు విషయములలో వారు ప్రభుత్వమువారికిని, ప్రజలకును సలహానొసంగి, తోడ్పడగలరని ఆతడు నుడివెను.

గౌ. రెడ్డినాయుడుగారు మదరాసుకు ఆహ్వానించుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 19:— పరిశ్రమలసభ నేటితో ముగిసెను. ప్రతిరాష్ట్రములను ప్రభుత్వమువారి విషయ గాకపోయినను గొప్పకారాగారములను గురించియు, పెద్దపరీక్షలకు అభివృద్ధినిగురించియు రాష్ట్రీయశాఖ లొండొరులకు డెలుపుకొనుచుండవలసిన దని ఆంధ్ర క రిం చు బడెను. సాంకేతిక, పారిశ్రామిక పాఠశాలలందలి బాలుర పఠనీయగ్రంథములను వాసికయూచేయుట కొక కొండకార్యము ముండవలెనని కొందరుకోరిక. ఎట్టిపు స్రకములు కావలెనో వచ్చే సంవత్సర మింక తిరిగి సమావేశ మయ్యేలోపల విచారించి కనుగొనవలసినట్లు తీర్మానింపబడెను. పారిశ్రామిక వ్యవసాయపుశాఖలపనులను విభజించుటకు తీర్ణణ మాసము గాలేదని తీర్మానింపబడెను. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ శాస్త్రజ్ఞు లొనర్చుట వలసిన సహాయమును గురించి కొంతచర్చ జరిగెను. ప్రకృతిసముయమున అన్ని రాష్ట్రముల పారిశ్రామిక ఇంజనీర్లు సమావేశముగానక్కరలేదనియు, నూతనపరిశ్రమలను స్థాపించినప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఒండొరులకు డెలుపు కొనుచుండవచ్చుననియు అంగీకరించబడెను.

వచ్చేసంవత్సర మింక మదరాసు నగరమునందు సమావేశము గావలసినట్లు గౌ. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు కోరిరి. పరిశ్రమల కేంద్రశాఖ కిట్లుచేయుటకు నీపాఠము చేసెదమని సభవా లేకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి. అంతట సభముగిసెను.

ఇండి పెండెంటు పత్రిక

పైకొప్పయిలు పనికిరాదు
మరల వ్రాతలోనే వెలువడును

ఇప్పుడు అలహాబాదులో ఇండి పెండెంటు పత్రికను పైకొప్పయిలు తీసి ప్రకటింపుచున్నారు. అట్లు ప్రకటింపినను గూడ ముద్రాపకద్రాకాకులు తమపేర్లు నమోదుచేయించుకొనవలెనని అలహాబాదుజిల్లామేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఇది హెచ్చరిక, యితములట్లు ప్రకటించిన చక్క జరుపబడునని ఆతడు తెలిపెను. గాన నికముందు మరల వ్రాతప్రతులే ప్రకటింపబడును.

విదేశ వార్తలు

రష్యా - జర్మను ఒడంబడిక

లాయడుబాల్టిష్టను గడలు

మిత్రమండలి జర్మనీని బెదిరించుట

ప్రెస్టు 18:— లండను “టైమ్స్” పత్రికా సంపాదకులగు స్టీడుగారు జెనోవానుండి ఇట్లు దెలుపుచున్నారు:— జెనోవా సోషలిస్టుల వార్తాపత్రికలకు జెనోవా సమాజము యొక్క గుట్టుపట్టులు బాగుగ దెలియును. జర్మను రష్యనులకు త్రాంగములన్నియు లాయడు బాల్టి గారికి దెలియకను విషయమును ఈ పత్రికలు ఎగతాళి చేయుచున్నవి. లాయడు బాల్టి గారు గతదినము సాయంత్రము 5 గంటలకు దన కాటకము మేమియు దెలియదని నడిచెను. దీనివలన చాల అనుమానములు గలుగుటయందు వింతలేదు. తమకి విషయమేమియు దెలియదని బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు దెలిపిన విషయములను హెర్ రథెనోగారి కెరింగింపగా లాయడుబాల్టి గారికి విషయము లన్నియు దెలియుననియు ఆయన కూడ కొంతకాల మీ రాయబారములందు పాల్గొనెననియు నాయన గుడిచెను. లాయడుబాల్టి గారికి శుక్రవారమునందేయు నావిషయము తప్పక దెలుపబడెను. ఈ విషయములు నిజములని నిరూపణ చేయుటకు మాకు తగిన యాధారములు గలవు. లాయడుబాల్టి గారు పలికించు వాక్యములకు, హెర్ రథెనోగారు దెలుపు విషయములు సంపూర్ణముగ వ్యతిరేకముగ నున్నవి” అని ఈ పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఈ విషయమున నిజము బయటబడిన గాని మిత్రమండలియందు పరస్పరమృతమెట్లు గలుగునో దెలియుటలేదు. ఈ సమాజము అపాయములతో గూడుకొని యున్నది. ఈ సమాజము వలన చిన్న చిన్న ఫలితము లుద్భవించినను అవి చాలకపోయిన కారులగునని లాయడు బాల్టి గారుచెనుచున్నారు. ఈ సమాజమునందు కలహములు గలిగినయెడల బోల్షివిక్కులు సమాజమును విడిచి యైన పోవుదురగాని కలహములందు పాల్గొనరు.

రష్యా జర్మను సంధివలన సమాజకార్యకర్తలకు ముపిషేయ బడెను. ఇందువలన జర్మనుల కనుకూలమగు ప్లానులకు విఘ్నము గలుగుచున్నది. జర్మనులు రష్యను వ్యవహారచర్యలందు పాల్గొనకుండ వెనుక నున్నను ఈ వ్యవహారము లన్నియు వారికి దెలియుచునే యుండెను.

శాంతికొరకు ప్రార్థనలు

పోవుగారు జెనోవా ఆర్మిబిషపుగారికి వ్రాసినకాబుపకారము డాక్టరు వర్తగారు (జర్మను ప్రతినిధి) ఆర్మిబిషపును దర్శించెను. యూరపురందు శాంతిని స్థాపింపవలసినదని ఆర్మిబిషపు గారు గతదినము ప్రార్థనలనుసరించిరి. తరువాత జర్మను పత్రికాప్రతినిధులు బ్రిటిష్ ప్రతినిధుల నల్పాహారముల కాహ్వానించిరి. ఆ సమయమున హెర్ రథెనోగారు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. ఇదంతయు జర్మనుల కనుకూలములగు పన్నుగడల ననుబంధితు జరిగెను గాని రష్యను యెడంబడికలన నివి భగ్నమాయెను.

విచిత్రకథ

ప్రెస్టు 18:— లాయడు బాల్టి గారి కార్యదర్శియగు గ్రెగ్గ గారిదినమున, రష్యా జర్మనును గురించి లాయడు బాల్టి గారి కేమియును దెలియ దని దెలిపిరి. కాని జర్మనులును బోల్షివిక్కులును, ఈవ్యవహార మంతయు లాయడు బాల్టి గారికి దెలియునని ప్రకటించుచుండిరి. ఏది యెట్లున్నను ఈ యెడంబడిక వార్తలన నాయకు ఆశ్చర్యమున మునిగి చాల వ్యధ చెందెను.

మిత్రమండలి యెత్తుకుపైయెత్తు

పో:— లాయడు బాల్టి గారును ఇటలీ ప్రతినిధులును గావించిన సుడికార్య సంపత్తి పు విషయముల జర్మనులకు దెలియవచ్చెను. త్రమండలియు రష్యనులను ఏత్రణమునైనను ఒడంబడికపైంతకముల గావించుకొనవచ్చునని ఇందువలన తాము మోసస్వకాశ్యబడు చుంటిమని జర్మనులెంచి తామేమందుగ యెడంబడిక గావించుకొనుట యుచితమని అట్లుగావించిరి.

పిడుగుపడినట్లుగుట.

ప్రెస్టు 18:— రష్యా జర్మను ఒడంబడికవలన జెనోవా సమాజమునందు కిష్టపిడిబడినది. ఈ వార్తలన మిత్రమండలి

పట్టణములలో పిడుగుపడినట్లుయెను. పరాసు ప్రతినిధులు సమాజమును వదిలివేయుదుని యెంచుచున్నారు.

ఇంకువలన సమాజము భగ్నము గాదని యెంచుచున్నారు. రష్యనులకు గావలసినది ధనము. ఆధమును జర్మనీ సహాయమొనర్చుచాలదు. అందుచేరష్యనులు మిత్రమండలిని తిరస్కరింప జాలరు. ఈ యెడంబడిక వలన జర్మను ప్రభుత్వము సోవియట్టు ప్రభుత్వము న. గీకరించెననియు ఇకమీద నిడిమైత్రి గూడ మారవచ్చుననియు ప్రతినిధులు గమనించిరి.

పరాసు ప్రతినిధులు

ప్రెస్టు 18:— జర్మను సమాజము ఒడంబడికపై సంశయము లొనర్చుటదెని తెలిసినపుడు పరాసు ప్రతినిధు లు దేశపురితలేరి.

పరాసు ప్రతినిధి యగు బార్థోగారు సమాజజర్మనుల మోసమును చాల తీవ్రముగ ఖండించిరి. బ్రెస్టులిట్టియునందు జరిగినట్లే ఇచ్చటగూడ జరుగుననియు తామికమీద రష్యనులతో ఆధికార సమాజములందు పాల్గొనమనియు వీరు నడిపిరి. ఈ విషయమై తమ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును గమగొనెదమని వీరు నడిపిరి. జర్మను ఒడంబడికను పరిక్షించుట కొక సంఘము నియమించుడు. తరువాత మిత్రమండలివారు తగిన చర్య తీసికొనెదరు.

పరాసు ప్రభుత్వము

ప్రెస్టు 19:— రష్యా జర్మను ఒడంబడికవలన జెనోవా యందు దేర్బడిన పరిస్థితులను పరాసు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి.

రష్యా జర్మను ఒడంబడిక వచ్చెల్లు సంద్ధికి భిన్నముగ నున్నదను కారణముచే నీ యెడంబడికను దృఢీకరణవలెననియు లేకపోయిన తాము సమాజమున పాల్గొనమనియు పరాసు ప్రతినిధులు గోరెదరని దెలియుచున్నది. మిత్రమండలి ప్రతినిధులు సమాజమున నున్నంతకాలమును పరాసు ప్రతినిధులు గూడ సమాజమునందు యుండవలెనని పరాసు ప్రభుత్వము వారు దెలిపిరి.

జర్మనులకు మిత్రమండలిలేఖ.

ప్రెస్టు 18:— మిత్రమండలివారు జర్మను ప్రతినిధులకు ఒక లేఖ వ్రాసిరి. జెనోవా సమాజము జరుగుచుండగా జర్మనులు రష్యాతో సంద్ధి గావించుకొనుటవలన సమాజమున ప్రవేశించు సందర్భమును గావించిన ప్రతిజ్ఞను భంగపరచిననియు అందుచే రష్యనులను ఇతరదేశములను గావించుకొనబోవు సంద్ధిచర్యలందు వారికి జోక్యము లేకపోవుటచే నికమీద సమాజమున పాల్గొనరాదని మిత్రమండలివారు జర్మనులను నాటియందు గోరిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు

బ్రిటిష్ పత్రికలు

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక ఈ యెడంబడికవలన రష్యను ప్రతినిధుల నూత్నదృష్టియు జర్మను ప్రతినిధుల వ్రాస్తవ్యదృష్టియు బయల్పడినని వ్రాయుచున్నది.

మార్నింగ్ పోస్టు:— రష్యనులను జర్మనులను గొప్పరాజకీయవిజయమును బడసిరి. ఈ యెడంబడికవలన, జర్మనులు వచ్చెల్లు సంద్ధిని లక్ష్యమొనర్చక తమవ్యవహారములందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో వ్యవహరించెదరని దెలియవచ్చెను.

ఈ విషయమై అంగ్ల పరాసులు ఏకీభావముతో మెలగి మిత్రమండలి వారిట్టిచర్యలవలన లొంగిపోరని జర్మనులకును రష్యనులకును గుణపాఠములను నేర్పవలెనని “టైమ్స్” “మార్నింగ్ పోస్టు” పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

పరాసు పత్రికలు

ప్రెస్టు 18:— లాజర్నలు పత్రిక:— “ఈ యెడంబడిక వదిలినందులకు మనలను మనమే అభివందించుకొనవలెను. పరాజయమునందైన రాష్ట్రములు పగ తీర్చుకొను కక్షతో మైత్రి గావించుకొనెను. ఇందువలన ఇరుపక్షములందును జలాబలములు సమానమగును.

కలాలి పత్రిక:— ఈ తుపాను ఇదివర కణియుండి ప్రస్తుతము వైకించె ననియు, విశ్వాసమును విడచి ప్రకరించిన దేశమును దండించవలెననియు వ్రాయుచున్నది.

“ఈ జర్మను విజయము” సంభవించినతరువాత బ్రిటిష్, ఇటలీ పక్షములు క్లిష్టములగు నుండునని “పాపులర్ డేలీ” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మిత్రమండలి సంప్రదింపు

ప్రెస్టు 18:— జర్మను రష్యను యెడంబడికపై చర్యదీసి కొనుటకు మిత్రమండలివారు గరిదినము చాలకాలమువరకు చర్చించిరి. ఈ యెడంబడికవలన జర్మనులను గురించిన రష్యనులనుగురించిన చాల ననుమానములు పుట్టెను. పరాసులందీ యనుమానములు మరత అధికమగును. రష్యా వ్యవహారముల చర్చించు ప్రత్యేకసంఘములం దికమీద జర్మనులకు సభ్యత్వ ముండదు.

సమీప ప్రాచ్యసమస్య

ఇటలీ సైన్యముల తొలగించుట.

ప్రెస్టు 18:— మిత్రమండలివారితో నూచింపబడిన గ్రీకు తురుష్కు తాత్కాలిక సంద్ధి సనుసరించి ఇటలీవారు మియాం డరు వాలీనుండి తమ పటాలములను తొలగించుటకు నిశ్చయించిరి. స్విట్జర్ను గ్రీకులు వదిలివేయునప్పుడు స్విట్జర్ను రక్షణ కొరకే నియమింపబడు మిత్రమండలి సైన్యములతో నీ పటాలములు పనిజేయును. అంగ్ల రాష్ట్రమువారు అల్పసంఖ్యాకుల రక్షణయందు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనెద రను నమ్మకము తమకు గలదని ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

కెయిరోయందు దలలు

ప్రెస్టు 19:— ప్రెస్టు 7 వ తేదీన డెమాగ్గును నందు ప్రజలు గుంపులుగూడి పరాసువారికి వ్యతిరేకముగ నల్లరుల జేయుటచే పోలీసువారు వారియందు 40 మంది నశ్రస్తు జేసిరి. అందుపై గుంపులు మరింత చెద్దవై ఖయివీలను వదిలివేయవలెనని గోరెను. అధికారులు గుంపు విడిపోవలెనని యాజ్ఞాపించినను ప్రజలు దానినిగణించెని బెట్టలేదు. తందుపై పోలీసులు గుంపులపై తుపాకుల ప్రేల్చిరి. ప్రజలలో నిద్రకు హతులైరి. 7 గురకు గాయములు తగిలెను. రాత్రిళ్లు కొంతకాలమైన తరువాత దీపముల నుంచరాదని యుత్తర్యులు గావించిన తరువాత పట్టణమునందు తిరిగి శాంతి నెలకొనెను. ఆమెరికను సిరియా మిషను ఆధ్యక్షుడగు క్రేసుగారి ఆగమనమువలన నీ అల్లులు జరిగిన పరాసువారు దెలిపిరి. క్రాసుగారు వెడలిపోయినతోడనే అల్లరులు పుట్టెను.

చైనాయందు కలహములు

ప్రెస్టు 18:— జెనరలు ఛాంగ్ టోలినుగారు జాతీయ నాయకుల సమాజమునకును, నూతన ప్రభుత్వమునందు సంస్కరణముల గావించి నూతనజాతీయ శాసనసభను సమాజేపరుచుటకును దాను కాంటను ప్రభుత్వమువారితో నేక్కిభవించుచుంటిని దెలుపుచున్నను పువైపుగారుమాత్ర మందులకు అటంకముగనుండెననియు దా నాయకును ఓడించుననియు నీయన ప్రకటించెను. చైనా సైనికస్థానమును కొనసాగించినయెడల దాను సమాజమున పాల్గొనెద నని పువైపుగారి పక్షమువారు దెలుపుచుండిరి. ఛాంగ్ టోలినుగారి కను చిల్లి ద్రవ 50 వేల సైన్యముల సంపుమండెను. ఇదివరకే అచ్చట 20 వేల సైన్యములు గలవు.

నల్లమందు సమస్య

జెనీవా, ప్రెస్టు 19:— జర్మనీ, స్విట్జర్లండు, ఫ్రాన్సు, గ్రేటుబ్రిటను, ఇండియా, జపాను, హాలండు సయూము ప్రతినిధులు నల్లమందు సమస్యనిచారణసంఘ ద్వితీయ సమాజమున పాల్గొనెదరు. ఈ సమాజము లేపు ప్రారంభమగును.

భారతదేశమున నల్లమందు ఉత్పత్తి

ప్రెస్టు 17:— భారతదేశము నందలి నల్లమందు ఉత్పత్తిని గురించి ఇంగ్లండునందు భారత కార్యాలయము వారు ఒక చిన్న పుస్తకమును ప్రకటించిరి. అందీ విషయములు గలవు. భారతదేశమునందు నల్లమందు ఉత్పత్తి జేయుటకును ఎరువతి జేయుటకును ఇది వరకే చాల కఠిన నియమము లేర్పరుపబడెను. ఈ విషయములందు హేగు కన్వెన్షను వారి నూచనలకంటె భారతదేశము చాలవరకు ముందంజ వేసెను. భారతదేశమున కన్న చైనాయందు కల్లు నల్లమందు అధికము తయారుజేయబడుచున్నది. ఓషియా భారతదేశమునకన్న నూటికి 30 మతున అధికముగ నెగువతి జేయుచున్నది. టర్కీ భారతదేశముతో సమానముగ నెగువతి జేయుచున్నది. చివర రెండుదేశములను హేగు కన్వెన్షనుపై సంశయముల జేయలేదు. హేగు కన్వెన్షను వరకు లింకను కఠినముగ జేయుటకు ప్రయత్నించినయెడల నందువలన లాభముందునని దోచువరకు భారత ప్రభుత్వమువారు రండుల కంగీకరింపరు. భారతదేశ మొక్కటి మాత్రమే హేగునియమముల నమలుగొనెట్టగలస్థితియందున్నది. ఈవిషయముల నింకను ఎక్కువజేసినయెడల ప్రాచ్యదేశములందు చాల కష్టములు సంభవించును. అందువలన ఓషియా, చైనా, టర్కీలయందు నల్లమందు పరిమితిముగ తయారుజేయబడును. కన్వెన్షనువారు గావించబోవు నియమములను కార్యరూపమున బెట్టుటకు నిలగ నుండవలెనని భారత ప్రభుత్వమువారు గోచుచున్నారు.

స్థానికవార్తలు

మద్రాసు కార్పొరేషను:—ఏప్రిల్ 25 వ తేదీన రిఫ్యూ భవనములలో మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యుల సాధారణసభ జరుగును.

చీఫ్ (పెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటుగారు నిన్నటిదినము:—కన్వాలరంగయంగారు మున్నగు నైపుగురువై చార్జ్ చేయబడిన క్రిమినలు (ట్రైస్)ను కేసును కొట్టివేసిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—ఏప్రిల్ 15 వ తేదీలో ఆంధ్రవైద్య వార్తములో నేయంటికి 49 వంశి చనిపోయిరి. గతవారము 48.7 మంది చనిపోయిరి. స్కూటకుము 131 మందికి పోయగా 67 మంది చనిపోయిరి. ఒక్కరు విషజ్వరమువల్లను, 46 మంది యిరవజ్వరములవల్లను చనిపోయిరి. గతవత్సర మిదే వారములో 87.5 మంది చనిపోయిరి.

శ్రీపుష్పవీరవరద సభ:—ప్రైవేట్ వారి ఆధ్వర్యమున క్రింద చెన్నపట్టణ గోవిందప్పవాయనివీధి 62 వ నెంబరు తుమ్మిడిరామయ్య కెట్టి గురుసామి కెట్టి అందు కంపెనీవారి కార్యాలయభవనమునందు కీర్తికేశుడైన పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి కిష్టులగు, కృష్ణాచార్యులగా పల్ల జరుపబడు రామానుజాంధ్ర కథాకథా యందలి “మహానుజయము” అను పాఠిక భాగాలకేసును జరుపబడును. భక్తవరులందరూ విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

జేమ్సు మార్షల్ గారి మరణము:—ఇంగ్లాండు, గెయిస్బరోలోని మార్షల్ లుసన్న కంపెనీ మ్యానేజింగు డైరెక్టరుగారు జేమ్సు మార్షల్ గారు, జే. పి. గెయిస్బరోలో తమ భవనమున కాలభర్తయు నొందిన వినుట కంతయు చింతించుచున్నాము. వీరు గొప్పపరిశ్రమల నాయకులు. వీరివద్ద పని జేయువారందఱును, నుజుమానునై నెంతయు ప్రేమగల్గియుండురు. వారిపేషితు లందఱును ఈమరణమును విని యెంతయు కగచెదరుటకు సందియములేదు. వీరి యాత్మకు కాంతి గల్గుగాక !

దత్తమండలములు: కద్దరు:—ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంబ్రాసు సంఘాధ్యక్షులగు టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు: దత్తమండలములలో నొక ముఖ్యమైన కలమునందు రైల్వేలైన ప్రక్కగా నొక చిన్న చేపగముల ఫ్యాక్టరీని కట్టరు తయారు జేయుటకై నిర్మించుటకు సంగల్పించబడినది. ఆచోటు ప్రత్తిపండు ప్రదేశములకు దగ్గరగ నుండవలయును. మంచి ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు వచ్చే మేసెల 15 వ తేదీ ప్రారంభములలో ప్రారంభింపవచ్చును. ఇందుకు యొక్క డైరీ వీలగునందునో దత్తమండలములలోని ప్రజలను నాయకులును కలహాలకు బంపగోరుచున్నాము. ఫ్యాక్టరీ, ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే ప్రారంభింపబడును. ఇందు ఉద్దేశము కరవు పీడించు ప్రదేశములలో బాధనొందువారికి పనికిల్పించి నివారణ జేయుటయొక్కది. ఈ వెలాఖరులోగా సలహాలన్నియు స్వరాజ్యకార్యాలయమునకు జేరునని మేము నమ్ముచున్నాము.

ఏదోయొక్కవలయు పంచాయితీవారి తీర్పును ఫలితముగ కలకత్తానందలి బల్లి వార యంత్రాలయమునందు సోమవారము మధ్యాహ్నము దొమ్మిదిగెను. పనివారు కత్తులతో ఒకరి నొకరు పొడుచుకొనిరి. కట్టెలతో కొట్టుకొనిరి. ఒకవారి మరణించెను. 5 గురికి గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు కొంత మందిని అరెస్టుచేసిరి. మిల్లనద్ద పోలీసువారు ఫారాలీయు చున్నారని స్టేట్సును పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

1920 సంవత్సరమున జర్మనీయందు జరిగిన తిరుగబాటు నాయకు డగు కాపుగారు స్పీచునునుండి వచ్చుచుండగా నరెట్టు జేయబడెను.

బర్లినందు ఇద్దరు తురుష్కులు తుర్కాయ్ చే హత్య గావించబడిరి. ఈహత్య కారులు ఆస్ట్రీనియనులనిదలచుచున్నారు. హత్య గావించబడిన వారిలో నొకరు జహాలు అబ్జిదేగారు. వీరిది కరకు ట్రైబులందు గవర్నరుగ నుండిరి. హత్యకారులను పట్టి ఇచ్చినవారికి 26,000 మార్కులు బహుమాన మీయబడునని పోలీసువారు ప్రకటించిరి.

వంగరాష్ట్ర భూస్వాములు

వంగ రాష్ట్ర భూస్వాములసంఘపు సాంకేతిక కమావేళము 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తాలో జరిగెను. దర్బారుగమహారాజాధి రాజబహదరు గారు ఆధ్వర్యత వహించిరి. సంఘపు సాంకేతిక కమావేళ చదువుకు కార్యదర్శి యగు బి. చక్రవర్తిగా కలుచెప్పిరి:—

జమీందారుల రాజకీయ అంతయుండింప జేయుటకై కొందరు ఆందోళనము సలుపుచున్నారు. ఇట్టి ఉద్యమముల పట్ల మనము ఆశ్చర్యహించియుండుట యుక్తము కాదు. ఇట్టి ఉద్యమములను అణచివేసి దేశమునందు గాంతి పరిస్థితుల సేర్పరచుటకై మనము ప్రయత్నించవలెను.

అధ్యక్షునిట్లు చెప్పిరి:—భూస్వాములు రాజకీయవిషయములందు ఆశ్చర్య వహించుచున్నారు. ప్రస్తుతకాలమునకు అనుగుణ్యములగు పరిస్థితుల సేర్పరచుటకై తగువిధమున ప్రయత్నించి మనము మనభర్తయును నిర్వహించుకొనవలెను. మన హక్కులను స్థాపించుకొనుటకై రాష్ట్రీయసామ్రాజ్యకాసన సభలయందు పశ్చిమదేశములందువలె ఒక పార్టీని స్థాపించవలెను. పర్మిటెంట్ నెటివ్ కలెక్షన్ లు పద్ధతి అంత ముందించవలెనుకొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇందు కల్ల భూస్వాములకు రైతులకు నష్టముకలుగును. ఆందోళనపరులను పురికొల్పుటచే బీహారు బిహార్ రాష్ట్రమునందు రైతులు తిరుగుబాటు గావించుచున్నారు. రైతులు ఆందోళనపరుల ప్రోత్సాహములకు లొంగిపోయిచేసి వారికే గొప్పనష్టము కలుగును. రైతులకుండు కష్టములను సాధ్యమగుంతవరకు తొలగించుట మన ధర్మము. క్యూసానాభివృద్ధికి రైతులను 4 వీరమునకు మనము తగువిధమున ప్రయత్నించవలెను.

కలకత్తాకు 4 మైళ్ల దూరము నందున్న కమర్వతి వార యంత్రమునందు పనిచేయుచున్న 800 మంది నెతగాల్డు 19 వ తేదీ సమైక్య టి. కార్మికులు చక్కగ పనిచేయుటలేదని యంత్రకాల మానేజరు రిమార్కుచేసినదియు అందువల్ల పనివారు సమైక్య టి. నియు రైలియనున్నది. ఎట్టికల్ల జరుగలేదు. పోలీసువారు యంత్రకాలవద్ద ఫారా వేయుచున్నారు.

బొంబాయిలో ఒక ప్రత్తివాడను నందు 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నిశ్చలంబుకొనెను దాదాపు 1500 పోలు కాడి పోయింది. రిలీజుల యా ప్యములు నష్టము కలిగినదని చెప్పుచున్నా.

బీహారు బిహార్ రాష్ట్రముల పోలీసుల సభ ఈప్రసంగములలో భగల్పూరులో సమావేశమయ్యెను. పోలీసులు దౌర్జన్యమును జూపరాదని ఆ నేతలు తీవ్రముగ మాట్లాడి, ప్రజలయందు మట్టుచురావద్ద గలిగియుండేదని ప్రమాణముచేసిరి. వారి చారానికి చందాలు ఇయ్యవలసిట్లు ఒక రుపపాదింపగా తత్ఫలమే సభలో 200 లు కనూలచేయబడెను. రాష్ట్రమునందలి ప్రతిపండులములను ఈచందాలు ప్రోగుచేయబడుచున్నది.

ఈ వెలాఖరున బీహారు, బిహార్ రాష్ట్రముల ప్రభుత్వ కార్యాలయము రాంచీకి మార్చబడును. గవర్నరు ప్రభువు 28 తేదీని పాట్నాలో బయలుపడెదలి 29 వ తేదీని రాంచీ చేరెదరు.

మెట్టభూముల వ్యవసాయము

IX

విత్తులు చల్లుట

విత్తులు మొలచుటకు మూడు నియమములు నెరవేరవలెను. నేలలో తేమయు, ఆప్లబియ, ఉష్ణము నుండవలెను. ఒక్కొక్కజాతివిత్తులకు ఒక్కొక్క యుష్ణోగ్రత యున్నది. గోధుమలు చాల చలిదేశములందు మొలచును. అట్టి ప్రదేశములలో నగి మొలచదు. విరోపాదేశముందు నవంబరు నెలలో గోధుమలను చల్లుదురు. వెంటనే హిమము పడును. ఫిబ్రవరినెల వరకు హిమము ఒకయడుగు పెండదుగులయెత్తు నేలమీద పేరుకొనియుండును. అంతవరకు విత్తులు మొలవవు. నవంబరునకు వారంభించగానే హిమము కరిగి, నేల వేడియింపబడును. వెంటనే విత్తులు మొలచును. మనదేశముందు మే, జూన్ మాసములలో మిక్కిలి వేడిగా నుండుటవలన విత్తులు మొలవవు. కాబట్టి ఆయావిత్తులకు అనుకూలపడినట్లు ఉష్ణమండలి మొలచనే

రవు. విత్తులకు సాగునాయువు తేనిది మొలచటవలెను. నీటిని చలచల కాచి చల్లారనిచ్చి గాజులోటాలో పోసి కొన్ని విత్తనములనువేసి చూచినయెడల అవి మొలవవు. చచ్చిపోవును. బావి నీటిని గాజులోటాలో పోసి విత్తులు వేసినయెడల మొలచుముగా మొలచును. ఏలనన, నీటిని కాచుటవలన దానిలో నుండే గాలి పోయినది; రెండవదానిలో గాలియుండుటవలన మొలచినది. తేమతేనిది విత్తులు మొలచ నేరవు. విత్తులు చల్లినప్పుడు తేమ తేనియెడల వర్షించునంతవరకు అవి ఎప్పటిలాగే యుండును. కొద్దిగా వర్షించినయెడల మొలకలెత్తి చచ్చిపోవును. విశేషముగా వర్షించి నేల నీటితో నిండినయెడల విత్తులు కుల్లిపోవును. ఈ న్యాయమునకు కృత్రికముగా నడచునది వరి యొక్కటియే. కాబట్టి విత్తులు మొలకెత్తుటకు ఉష్ణము, సాగునాయువు, తేమ ముఖ్యవశ్యకము.

విత్తులను మెట్ట నేలలో నెప్పుడు చల్లవలెను ?
నేలలో ఎప్పుడు అధికముగా ఫలదత యుండునో అప్పుడు చల్లినయెడల ఎక్కువ విత్తులు మొలచును. ఎండకాలములో నేలను దున్ని చచ్చి వేసియుండినయెడల, సాధ్యమైన సీధాహారముగా మారియుండును. అప్పుడు నేలయందు సత్రితములు ఏర్పడియుండును. అట్టిసీధిలో విత్తులు ఎక్కువ మొత్తము మొలచును. అటులేనవారే వానలకురిసి, సత్రితములు నీటిలో కరిగి క్రింది నేలలోనికి పోవును. అయా సంవత్సరములో కురిసే వానలు ఆయాసంవత్సరము మొదట సరిపోయే యెడల వనాకాలనందు మొదలయెట్లు యుత్తమును. ఈ విషయము ఆయాప్రదేశముల వాతావరణస్థితి ననుసరించి తీర్మానింపవలసినదేను.

ఎంతగాతన చల్లవలెను ?
విత్తులలో కొంత సస్యాహారము కలదు. ఆయాహారసహాయమున మొదటివేళ్లు మొదటియెత్తులు మొలచును. అటులేనవారే ఆయాకులు సూర్యశక్తి సహాయమున సస్యాహారమును ఉత్పత్తి చేసికొనవలసినదే. విత్తులను ఎత్తిమిదియెత్తులములలోతన వాటివను మొలచును. కాని నేలవైభాగమునకు వచ్చునప్పటికి వాటియందలి యాహారము క్షయమై చచ్చిపోవును. చాల వైన వేసినయెడల వై నేల ఎండియుండుటవలన వాటివేళ్లు తేరు గల క్రింది నేలకు పోవాలవు. పోయినను ఒకానొకప్పుడు కొన్ని దినములు వాన కురిగనియెడల శీఘ్రకాలములో ఎండిపోవును. సాధారణముగా నేలయొక్క స్వభావమును, వాటిఫలదత వాటియందుండే తేమ మొలచయిన విషయముల ననుసరించి లోతును తీర్మానింపవలెను. ఇనుక నేలలో బంక నేలలకంటె నెక్కువ లోతుగా వేయవలెను. లోతుగ దున్ని బాగుగ కుళ్ల గించిన నేలలో ఎక్కువలోతుగ వేయవచ్చును. తేమనేలలో కంటె ఎండిన నేలలో ఎక్కువ లోతుగా వేయవచ్చును. విశేషముగా వాన కురిసే ప్రదేశములలో కెండమొదలు మూడు అంగుళముల కంటె నెక్కువలోతు అవసరము లేదు. మెట్ట నేలలలో నాలుగుగళములలోతు అనుకూలముగా నుండును. అందువలన వేళ్లు లోతుగాను పుష్కలముగాను పెరుగును.

ఎన్ని గింజలు చల్లవలెను ?
మనరయతులు సాధారణముగా గింజలను విశేషముగా చల్లుదురు. చల్లి కొద్దిదినములలో గుబురుగా పెరుగుటవలన ఫలితము లభించునని యనుకొందురు. కాని ఒకటి రెండు నెలలలోగా మొక్కలలో సగము, ముష్కాతికపాలు తేమ లేక పోవుట వల్లను పెరుగుటకు చోటు లేనందున ను చచ్చిపోవును. కొంతకాలము బాగుగ పెరిగినను, కంకివేయు కాలమందు తేమ లేకపోయినను మైరంతయు నెండిపోవును. పలుచనగా చల్లి యుండినయెడల మొదట కంటికి తృప్తికరముగా నుండకపోయినను క్రమముగా పెరిగి, పోను పోను వాన లేకపోయినను నేలలో నుండేతేమ యాధారమువలననే ఫలితమును. ఆశపడి ఎక్కువగా చల్లినందున లాభము లేదు. నేలలో ఎక్కువబల ముండినయెడల ఎక్కువగాను, బలహిమముగా నుండినయెడల ఎక్కువగాను చల్లవలెను. ఎక్కువ తేమ యుండినయెడల ఎక్కువగాను తక్కువయుండినయెడల తక్కువగాను చల్లవలెను. ఎక్కువగా చల్లిన హానికలుగ గాని, తక్కువగా చల్లినయెడల నేలలోని యాహారము తేమకు అనుగరించి సస్యములు ఎక్కువ పిలకలు వేయును, లేదా పెద్దవిగా పెరిగి ఎక్కువగా ఫలించును. మెట్ట నేలలలో నేల యంతరిభాగమునుండి నీరు ఆవిరియై పోవుటను నిలిపివేయుట మంచిది గనుక, మైరనేలను కప్పియుంచినయెడల అట్టివృక్షమును తగ్గించును. ఈవిషయమును సహితము గమనించియుండవలెను. ఎక్కువగా మొలచినయెడల పండ్లపట్టుమును లాగి కొన్ని మొక్కలను తీసివేయుట మంచిది. (సత్యము)

మలబారు

పండిత హరిదయానాథ మృణాళాచార్య, పండిత హరిదత్త శర్మగారు 18-వ తేదీ కల్లికోటచేరి, వీరుమలబారునందలయు పర్యటనమొనర్చి ఏవిధమున అనాధులకు సహాయము చేయవలయునో మున్నగు విషయముల గురించి సహాయనిధి సంఘము వారికి సలహా లొసంగెదరు.

మలబారు సహాయనిధి సంఘమువారు 14-వ తేదీన మలబారు కలెక్టరుగారిని సందర్శించి అప్పుటచ్చట ధాన్యము సమైక్యముగా డిపోలు స్థాపించుట అవసరమని చెప్పిరి. ప్రస్తుతము జిల్లా అంతర్భాగమునందు 6 ధాన్యపు సమైక్యడిపోలు స్థాపించుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈ ప్రయత్నము ముపయోగ కరముగ నుండునని మరికొన్ని డిపోలు స్థాపించుటకు కూడ తీర్మానింపబడినది.

* * *

మలబారు సహాయనిధి కార్యదర్శి యాక్రెడిటెడ్ రిజిస్ట్రార్ పంపుచున్నాడు :-

ఈ సహాయసంఘమువారి ఉద్దేశములు అందరకు చక్కగ తెలియలేదు. రాజకీయ మతసాంఘికాది కక్షలను గమనించక విప్లవమువల్ల నష్టముచెందిన అనాథులందఱకు సహాయముచేయుట కీ సంఘము స్థాపింపబడినది. అందువల్లనే హిందువులకు మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకు యీసంఘమువారు సహాయము చేయుచున్నారు. ఇంకను చేయుచుండెదరు. కాంపులను తీసి వేయుటచే హిందువులకింక సహాయము చేయరాని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇది కేవలము పొరపాటు. ప్రథమమున కాంపులు స్థాపింపబడినది. ఆయాలమున అనాథులకు తగుసహాయమివ్వబడుచుండెను. కాంపులనుండివచ్చిన ఆవశ్యకత తీక పోవుటచేతను, సంఘమువారివద్దను నిలువధనము క్షీణించుచుండుటచేతను కాంపులను రద్దుచేయువలయుననియు వేరువిధమున సహాయము చేయుచుండవలయుననియు తీర్మానింపబడినది. ఇదిగాక ఏ గ్రామమువారిని ఆ గ్రామమునకు పంపివేయుట యుక్తముగాని వారినిందరిని కాంపులకు రుంచుట ఎంతమాత్రము యుక్తముకాదు. ఈ ఉద్దేశములతో స్వగ్రామములకు పోవలసినవారికి తిరుగ జీవనోపాధి కల్పించుకొనుటకై కొంతభన మిచ్చి వారి గ్రామములకు పంపివేయుట అన్ని లాభకరమని సంఘమువారు తలచి అట్లు చేయుచున్నారు. అవాంతరములగు కారణముల వల్ల స్వగ్రామములకు పోవుటకు వీలులేనివారికొరకు ప్రత్యేకముగ కల్లికోటనుండొక కాంపు స్థాపింపబడినది. నివృత్తపాత బుద్ధితో సంఘమువారు అర్హులగు హిందువులకు మహమ్మదీయులకు సహాయ మొసంగుచు వేయున్నారు. విధవలకు తల్లిదండ్రులు లేని బాలరకు, అంగవిహీనులకు ధాన్య ముచితిముగ సంఘమువారిచ్చుచు వేయున్నారు. నిర్ణయింపబడిన ఖర్చు కొరకు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన విరాళములు వాతల ఉద్దేశముల ననుసరించియు వ్యయపరుపబడుచున్నవి. తగు భన సహాయము లేనందున సంకల్ప ప్రికరముగ అనాధులందఱకును సహాయముచేయుటకు వీలులేకున్నది. కావున ఉదారహృదయులు ఈ విషయము లన్నియు చక్కగ అలోచించి తగుభనసహాయ మొసగిన సంఘమువారి ఉద్దేశములు సఫలమగుటకు వీలుండును.

సిమ్లా వార్తలు

బెంగాలు గవర్నరు అగు లిట్టెనప్రభువుగారు వారి స తిరుగి 18వ తేదీ సిమ్లాచేరిరి. వీరు రాజప్రతినిధి అతిథులుగ నున్నారు. సేనాధిపతులగు రాలిన్గ్ ప్రభువుగారు 17తేదీ ఉదయం సిమ్లాచేరిరి. వారి సతిమణి బొంబాయికి వెళ్లిరి. అచ్చట నుండి ప్రభుగారు ఇల్లానాండునకు వెళ్లెదరు.

ఆర్థిక సభ

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 19:— గత మార్చి మాసమునందు ఢిల్లీ శాసనసభలో ఆర్థికసభ్యుడు గా. సర్ మాన్మోం హాయిలీ గారు ఆయనవ్యవస్థాపకమును గురించి ఉపన్యసింపుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కే ద్రప్రభుత్వములకు క్రమ సంకల్పమున కై ల్లింక వలసిన సామ్యము గురించి మోచించుట కన్ని ప్రభుత్వముల సభ యొకటి త్వరలో జరుగునని నూచించి యుండిరి. 18వ తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నం మా సభ సిమ్లానగరము నందు సమావేశ మయ్యెను. ఈ సభ మాడుగోజులు జరుగవచ్చును.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 20-వ గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత x 24 గంటలలో x 24	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత x 24 గంటలలో x 24	గరిష్ఠ వర్షపాతము x 24 గంటలలో x 24	వీచిన వేగము మైల్స్ 1-వ మైల్స్ 1-వ	వీచిన దిశ మైల్స్ 1-వ మైల్స్ 1-వ
విక్టోరియా సాగర్	95.1	79.1	1.82	2.74	...
పోర్టు బ్లైరు	81.8	76.1	8.14	11.43	0.81
స్టివర్లు ద్వీపము
డైమండు ద్వీపము	87.4	76.8	0.25	0.25	0.07
సాగారు ద్వీపము	89.2	79.8	1.00	0.98	0.88
గోవాపురం	90.0	77.6	...	0	0.51
కోరాపుట్	97.2	71.8	...	0.12	0.81
విశాఖపట్నము	92.4	81.1	...	0	0.45
కాకినాడ	100.5	81.1	...	0	0.29
మచిలీపట్నము	95.8	79.5	...	0	0.38
గుంటూరు	102.8	81.9	...	0	0.38
నెల్లూరు	100.7	79.1	...	0	0.26
మద్రాసు	94.2	80.3	...	0	0.38
కడపూరు	96.8	86.6	...	0	0.51
నాగపట్నము	96.9	80.9	...	1.62	0.42
పాంబున్	90.8	90.0	...	0.98	1.37
బ్రి.కో.మల్	92.9	77.4	...	2.56	...
కోళంబో	87.7	76.9	0.03	7.40	5.97
తిరువేంగులము	84.6	75.9	0.23	2.32	2.48
కోచ్చిన్	92.3	78.7	...	2.37	2.99
కాలికట్టు	90.4	79.5	0.03	0.34	1.85
మంగళూరు	91.3	74.1	2.26	2.84	0.75
మేర్కార	88.4	65.2	...	1.70	1.41
కార్వార్	91.0	78.8	...	0.23	0.22
రత్నగిరి	90.1	80.9	...	0.02	...
బొంబాయి	92.0	80.1	...	0	0
హైదరాబాద్	104.4	82.3	...	0.26	0.71
రైచూరు	103.8	81.1	...	0.54	0.58
అనంతపురం	103.8	82.1	...	0	0.10
బళ్లారి	103.8	78.8	...	0	0.49
కర్నూలు	105.8	83.8	...	0	0.39
కడప	108.4	83.9	...	0	0.18
హన్మస్	94.2	67.6	...	0	1.25
బెంగళూరు	95.8	70.4	0.14	0.14	0.74
కొడయకలాల్	69.5	55.5	0.03	1.61	2.85
ఉడకమండల్	74.2	53.4	0.17	0.51	1.33
కోయంబత్తూరు	95.0	72.8	...	0.27	0.96
యేలూరు	103.2	79.2	...	0	0.46
సేలము	103.2	78.5	0.10	0.20	1.02
తిరుచనాపల్లి	100.5	81.0	...	0.16	0.53
పరక్కోత్తై	102.4	80.0	...	0.28	1.18
మధుర	101.2	75.8	1.90	1.96	1.22
అన్ని త్వరిత	3.84	1.76

సర్కారులు, దక్కను, దక్షిణమునందును హైదరాబాదు నందును, బొంబాయి నందును ముఖ్యులొకమందిరిగలవు. కర్ణాటకము, నెంట్లలు, పశ్చిమతీరము, మైసూరు, పర్వతప్రాంతములందు మేఘములు స్వల్పముగగలవు. దక్కను, కర్ణాటకము, పశ్చిమతీరము హైదరాబాదు బొంబాయిలందు ఆర్ద్రత అధికముగ గలదు. నెంట్లలు, దక్షిణము, పర్వతప్రాంతములందు ఆర్ద్రత తక్కువ. సర్కారులందు త్వరమున ఆర్ద్రత అధికముగను దక్షిణమున తక్కువ గను నున్నది. సర్కారులందును, నెంట్లలునందును, దక్షిణమునను హైదరాబాదునందును, పర్వతప్రాంతములందును వేడిమి, స్వల్పముగ హెచ్చెను. దక్కను, కర్ణాటకము, మైసూరుకూర్లందు సాధారణముగ నుండెను. బొంబాయియందు స్వల్పముగ తగ్గెను. మధుర 1.90, మంగళూరు 2.26, మైసూరు 14 నెంట్లు, బెంగళూరు 14 నెంట్లు వర్షము గురిసెను.

పోర్టుబెరు సమీపమున గొప్పతుపాను సంభవించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇచ్చట 8-14 అంగుళముల వర్షము గురిసెను. సముద్ర మట్టకల్లోలముగనూర్చుది. దక్షిణమున వర్షముగురియును. సి. చెంగల్వరాయ మొదలయ్యారు. వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సర్ పి. సి. రేగారి సంచారము

రేగారు వ్యాధిగ్రస్తులగుట

రేగారు విశ్రాంతిగొనుట

రాట్టముయొక్క ఉపయోగమును దేశీయులకు ముఖ్యముగా వంగరాష్ట్రీయులకు బోధించుటకు గాను డాక్టరు సర్ పి. సి. రేగారు చాలవ్యయప్రయాసలతో లావగుచుండుట ఎల్లరెరింగిన విషయము. అనార్మిళ్లు వారు సరిగా నిర్వాహములు లేకుండ సంచరించుచు లైలులోను, స్త్రీ మధులోను, పడవలోను ప్రయాణము చేయుచుండిరి. దీర్ఘస్యాసముల నిచ్చుచుండిరి. సహజముగ దుష్టులగు రేగారికిట్టి ఆయాసమువలన ఆరోగ్యభంగము కలిగినది. రేగారికివలన వాణిజ్య, పోస్టియా, రాజాధికారులు, కాశీ, బారిసాలు, ఖిల్నామున్నగు వగురముల కేగి మహాసభలలో నుపస్థితినించిరి. వీరు బాతసాలునుండి ఖిల్నా కేగి ఆసమీపమున కాటకమువలన చాలగానినొందిన గ్రామముల దురవస్థను స్వయముగ చూచుట కచటి కేగిరి. వారికి రాట్టమును చేతిమీదమును గురించి బోధించి, పిమ్మట తమ స్వగ్రామముగు రాయలీకి వెళ్లిరి. అచట వారికి ప్రజలముగ అజీర్తివిరేచనములు ప్రారంభమయ్యెను. ఇప్పుడు చాలగుణముగా నున్నది గాని వారు చాలదుష్టులనీతిలోనున్నందున కొంతకాలము విశ్రాంతిని కొనవలెనని వైద్యులు బోధించిరి. (సర్వేంటు).

లక్నో మితవాదులసంఘము

బారిష్టరు పి. పి. సెనుగారు

అధ్యక్షక నియోజనము

ఈ సభలో మరల నెనుగాకనే అధ్యక్షునిగా నియోజించిరి. కాన్యనిర్వాహక వ్యాయస్థాన కాఖిలకు వెంటనే విడదీయవలెను. (కే. ప్రో. కోడు 3, 11, 12 కక్షనులకింద వచ్చు కేసులను కాన్యనిర్వాహకాధ్యక్షులు విచారణ చేయగూడదు. వ్యాయవిచారణాధికారము గల వ్యాయకాఖోధ్యోయే విచారణ చేయవలెనని సభవారు తీర్మానించిరి. ఈ నెల 27 వ తేదీని ప్రత్యేకావసరమనాసభ జరుగును. అసభలో రాజకీయనీతి చర్చించబడును.

వాజిస్థానమునమీపమున కప్రాను ఉడ్డోను, నువేదూరు గులాడ్చాడు ఎట్లు మృతి నొందిరి కొన్ని విషయము లిప్పుడు బయల్పడినవి. ఒకదినము సా ఉత్తము 4 క్షిగంటలకు టాంకు నాముగద్ద మనూరులను పర్వతవాసులు వీడిపటాలముమీదికి దనడ్డితిరి ఆసమరములో వీరిద్దరు మృతినొందిరి. ఒకపోలీసువానికి కొడిగ కొన్ని గాయములు తగిలెను.

“స్వాతంత్ర్యపురస్కార” పత్రికా సంపాదకులను ముద్రాపకలను తమ పత్రికలో తత్కాలము మొక ఆంగ్లముపత్రికలో ప్రకటించబడిన “రెండవసభ” యనవ్యాసమును ప్రకటించినందుకు రాజగోపాల్ చంద్రిమిద 5 నెలల విడిదైదును బొందిరి.

బర్మానగరములో విదేశనత్తదహనోత్సవములను జరుపరాదని పోలీసు కమిషనరు ఆజ్ఞాపించినాడు.

డిల్లీలో అటువారములకిందటికింటె ఇప్పుడు విదేశ వస్త్రములవిక్రయము అమితముగ తగ్గిపోయినది.

కొచ్చిన్ సంస్థానమునందలి ఎర్నాకులం పురపాలకసంఘమువారు మంగళవారమునాడు వార్షికోత్సవాంజీ రావు బహదూరు పి. నారాయణమూసకానికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి.

బొంబాయినగరమునందలి కొలొబా ప్రతిడిపోలో 4000 ప్రత్తిపస్తాలు కాలిపోయెననియు, ఇన్నరెన్సుకంపెనీవారు నాలుగులక్షల వస్తువును భరించెదరనియు తెలియుచున్నది.

వాణిజ్యదృష్టికి వలన బొంబాయిలో అసాధిక నుండి న ఫలిత్తు అందుకంపెనీవారికి గతసంవత్సరము ఒకదమ్మిడిమాడ కాభము రానందున ఆ కంపెనీ మూసివేయబడినది.

జాబులు

ఒక సందేశము

"నిక్కెల్ సిల్వర్ 0-8-0" ల వారములు చలామణి కాకుండునట్లు గవర్నమెంటు వాడుక ప్రభుత్వచేసియున్నారా? లేక కట్టినదంతయో? ఇందులకు తమ ప్రతికాముఖముక ప్రభుత్వ తీర్మానము చేయగలరని విజ్ఞానము చేకూర్చుట ప్రార్థించుచున్నాను."

యమ్. సీతారామప్ప,
భద్రాచలం, పెద్దతెప్పనూరు.

రాష్ట్రభాషాప్రచారక

అను హిందీమాసపత్రిక యొక్క ప్రథమ సంచిక చేత్రమాసమునందే వెలువడునని తెలియ పర్చబడి నప్పటికి ప్రతీక రిజిస్ట్రేషనుకు ప్రెసిడెన్సీమాజిస్ట్రేటు ఇంటివద్దకు ఉత్తరువు నందుకల్గునున్న మరీకోన్ని అనివార్య కారణముల వల్లనున్న సరియైన తరుణమున ప్రతి ప్రయత్నపాతక సోయినందులకు చింతించుచున్నాము. కొలదికాలములోనే ప్రతీక ప్రయత్న ప గలము. చందాదారులు కాగితములు వెంటనే తమ ప్రాతి విలాసములు, చందాలు పంపి రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకొని ప్రా ర్థింతులు.
మదరాసు తిరుళ్ళిక్కణి }
19-4-22 } హరిహర శర్మ,

శ్రీరామశీర్షం

మా గ్రామమున జాతీయ వాదము జనుప్రతిమగా జ తిగెను. ఆద్యంత దినములు జాతీయ పాతకాలకు తెలపుయ్యక బడెను. ప్రాథమికపాఠశాలకు పుట్టి శ్రద్ధలతో జరుపబడెను. ౧౦౦కి ౬౦ మంది భద్రులు బట్టలను ధరించు చున్నారు. (పురవాసి)

పర్యాకిమిడి

జాతీయవాదము బహిరంగభలు మాతాశములు వగయ రావణులు నిరంధించుటకై శ్రీ జిల్లా కలెక్టరువారు 144 పెక్కు నుకొండ నోటీసు జారీచేయించిరి. అందువలన ప్రజలకు ఉత్సాహము ప్రబలమై మాతాశము సంతోషింప జరిగిరి. (పురవాసి)

చిత్తూరు

(ఒక విలేజ్మెంట్)

తపాలా కష్టములు

ఏప్రిల్ 15:—24-4-1922 మొత్తము తపాలాస్టేషనులలో కార్డులను కవరులను రేట్లు పెంచించియుండు విషయమును గురించి చిత్తూరు పురవాసులు మ-రా-గా-శ్రీ మునిసిపల్ కమిషనర్ కి ఫిట్లయ్య కెట్టిగారి ఆగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద నేటిదినం సాయంత్రం 5 గంటలకు వడ్డుచుండేదన్న వుండు సుత్తములో ఒక సమీ చేరి అడుగున కనిన తీక్షణములను పొందు చేసిరి.

1. గవర్నమెంటువారు తపాలా కార్డులను, కవరులను పెంచించియుండు రేట్లు అనగా కార్డు 1 కి 0.0.3 నుంచి 0.0-6 గానున్న, కవరు 1 కి 0.0-3 నుంచి 0.1-0 గా నున్న పెంచించి యుండడం ప్రపంచములో ఎక్కడ సంఖ్య గాయుండు బీదవాళ్లకును మహారాజులుగా గాని బీదవాళ్లగా గాని మధ్యస్థులుగా యుండువాళ్లకును విశేషకష్టముగా యుండుట వల్ల ఈ వుత్తేవును రద్దు చేయవలసియున్నది అనిన్ని ఒకనేరే అట్లు తేక తపాలు రేట్లను పెంచించే కావలయునని యుండిన ఎడల యిక్కడియూర్ వస్తువులకు మాత్రము పెంచించవచ్చును అనిన్ని అట్లుచేయడం వల్ల పత్త్యక్షముగా బీదవాళ్లకును యితరులకును కష్టంవుండదనిన్ని యీ సభ వారు గవర్నమెంటు వారిని ప్రార్థిస్తున్నారు.

2. ఏకారణము చేతనేనా కార్డులకు మాత్రము రేట్లు పెంచించ కూడదనిన్ని యీ సభవాని గవర్నమెంటు వారిని ప్రార్థిస్తున్నారు.

3. ఆగ్రాసవాధిపతి ఈ తీక్షణములను మర యిండియా చక్రవర్తిగారికి గవర్నరు జనరల్ ప్రభుత్వగారికి మద రాసు గవర్నరు వారికిన్ని డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోస్టాఫీసులు వారికిన్ని సుతాధికారులకును తెలియజేయవలయునని తీర్మానించడమయినది.

గుంటూరు అదనపు పోలీసు పన్ను

(పంగులూరు వేంకట సుబ్బారావుగారు)

చెన్నై ప్రతి కాశనకభ్యులగు బాధిష్ట పంగులూరివేంకట సుబ్బారావుగారు ప్రతీక కిట్టువాయుచున్నాడు:—

గుంటూరుజిల్లా విమ్యాఅధికారులు జిల్లామందు అదనపు పోలీసు పన్నును భరింపవలసినవారి నామముల పట్టిక (అపరాధుల నామముల పట్టికను) తయారు చేసికట్టు గన్నియ చున్నది. ఒకవత్సరమునకు అదనపుదశమునుంచుటగాను జిల్లా మొత్తముమీద రెండున్నర లక్షల రూప్యముల వసూలు చేసెద రని దెలియుచున్నది. పన్నుల నిరాకరణోద్యమ మున్న ప్రదేశ ములందు లాఅర్డరులు భర్తీమొకొకటి ప్రదేశము లందును పన్నుల వసూలు విగయవట్ అదనపుపోలీసుదశము నుంచిన యెడల నందు కొంతభర కగముండును. కాని పన్నుల వసూలు ముగిసిన తరువాతను పన్నులనిరాకరణోద్యమ వంత మొందిన తరువాతను కాంతి కంఠకుల ప్రచార మా సోయిన తరువాతను వద్యక్షుకాణముల వద్దను విదేశ బట్టల దుకాణములవద్దను కాప లావేయుట మా: చేసినతరువాతనుగూడ ఇంకను అదనపుపోలీసు దశమునుంచుటకు ప్రయత్నించుట జూడ "పనిచేయరాని పిల్లి తలగొరగ" ను తెలుగు సామెత జూడకము కచ్చుచున్నది 2½ లక్షల రూప్యములను వెచ్చించి గొప్ప నాపుతేములను పుచ్చుకొను అసిష్టెంటు మామంటెంట్మెంటు ఒక ఇన్స్పెక్టరు ఇద్దరు నవ ఇన్స్పెక్టరు ను నియోగించి ఒక కెడ్డ అదనపు పోలీసు దశమునుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పోలీ అదనపుపోలీసుదశ ముంచినను అందులకు ఒక్క లక్షరూప్యములు చాలనని దెలుపబడెను. ప్రభుత్వమువారు 2½ లక్షల నెండులకు వసూలు చేయుచున్నారా? బహుశ 1½ లక్ష లను నిలువజేసి యుంచగలరని దలచియున్నాడు!

సకాలమున జనశక్తిస్థిని చెల్లించినవారును వలంటీయర్లు గా జేరిన అనుమాంపబడినవారును తలకు స్వరాజ్యనిధికి చం దాలించినవారును ఈపన్నును భరింపవలసియుండును జెల్లాప్రదేశ్ కములందొక్కొక్కరికి 10 రూప్యములనుండి 1000 రూప్యముల వరకును పెట్ట ప్రదేశములందు 25 రూప్యములనుండి 500 రూప్యములవరకు పన్నును విధింతురని దెలుపబడెను.

పన్ను విధించుట న్యాయముకాదు

జనశక్తిస్థి సకాలములో చెల్లించకుండుటకు చాల కాణ నులు గలవు. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాచేయుట అందుకు ముఖ్య కారణము. కొన్ని ప్రదేశములందు గ్రామోద్యోగుల ఉదా సినత కారణము. అధిక సంఖ్యాకులు పన్ను లె: నేనావలెను నుద్దేశముతో పన్నులనిచ్చుటలో జాగుచేసిని యుటకు వీలు లేకు. కాంగ్రెసు ఏమి చెప్పినను వారు పన్నుల నీచుసంసిద్ధము గనే యుండిరి. అందుచేతనే పన్నుల నిరాకరణోద్యమము నాపివేయుట కాంగ్రెసు కమిటీవారికి తప్పనిసరి యాయెను. ఈ విషయములో కాంగ్రెసుయొద్దవును నిరాకరించినందులకు లైతులను ఓడింతురా? కాంగ్రెసు యుత్తమవుచే నాలభ్యము జేసినవారివైననను ఇట్టిపన్ను విధించుట న్యాయముకాదు సవరింపబడిన రివిన్యూ రి:వరేట్టుము గలదు. ఆ చట్టముప్రకారము పన్నుల నీయనివారి ఆస్తులను వేలమునేసి వారిని ఓడింప వచ్చును. అందుచే నాటిన నీవిషయములలో రివిన్యూరికవరే ఆట్ట నావయోగించి ఓడింపవలెను గాని అదనపు పన్నును విధించుట న్యాయముకాదు. అంతయ గాక పన్నును సకాలములో వసూలుజేయని లోపము గ్రామోద్యోగులపై మోపవలెను.

కాంతిపై నిరసలు

తరువాతవారు కాంతిపైనుట కాంతిపైనుట తొందగ అవసరముగ నున్న బెంగాలులో నాప్రభుత్వమువారు అదనపు పోలీసుదశము అదనపున్న మొదలగుచాని దలపెట్టుకుండ నుండగా, ప్రతివిషయ ముండును బెంగాలు ప్రభుత్వముతో సమానశక్తి సామర్థ్యములుగల మర ప్రభుత్వమువారు, ఇట్టిదశ్యులకు గడంగుట నాకాశ్యగ్యకరముగ నున్నది కాంతిపైనుటపై నిట్టి పన్ను విధించుట న్యాయమని తోచినను ఈ విషయమై కావల సిన ఆమాకి నెర్రెత్తుకు? పోలీసులు, గ్రామోద్యోగులు మొద లగు స్వల్పసేవకులా! వీరిమాటల నమ్మి ప్రతర్నించుట తేమకర మేనా? అధికారులభయమువలన ప్రజలు లొంగిపోయిరి.

తెలకుస్వరాజ్యనిధి నేరమా?

తరువాతవారు తెలకుస్వరాజ్యనిధికి చందాల నొసగిన వారు. ఈనిధికి చందాల నొసగుట నేరమా? ఈవిషయమును సమ థించుకొనుట కెట్టివీలునులేదు. ప్రజలయండు దేశభక్తిని నాశ

ఖద్దరు అభివృద్ధి

భరతఖండమందలి ఇనులకు సగటున ప్రతిమనుష్యునకు సంవత్సరమునకు ౧౨ గజముల గుడ్డ కావలయును. ఇంతగుడ్డ ను తయారుచేయుటకుగాను చాలకాలమునుండి వదుటకును మఱచి ఇప్పుడే ఖద్దరును నిర్మింప సమకట్టిన భారతీయులు రెండువీసెల దూదినుండిగాని ౧౨ గజముల గుడ్డకు కావలసిన నూలును తయారుచేయజాలరు. చెండువీసెలదూది ఒకమణుగు ప్రత్తినుండి లభించును. కాబట్టి మొట్టమొదట తమ గ్రామము లోని జనసంఖ్య పట్టికను సిద్ధపఱువలెను. ఒక మనుష్యునకు సరిపోవు బట్టలకుగాను ఒకమణుగు ప్రత్తి యవసరము. కావున గ్రామమునందెంతలు జనులు కలగో అన్నిమణుగుల ప్రత్తి యా వశ్యకము.

పెట్టుబడి

గ్రామములోని ప్రతివాయును ముందుగ పెట్టుబడి పెట్టజాలరు. కాన ధనికు లందఱు కలసి కొన్ని వాటాలను వేసికొని తమ గ్రామస్థులకందఱకు కాలసిన ప్రత్తింతయు జాగ్రత్త చేయవలెను. ఈ ప్రత్తిని ప్రత్తిరాట్టు మలవ్వారా దూసి చేయించి, ఏకులు చేయింపవలెను. ఏకులు కొని క్వంతముగా నూలు:డికికొనవారికి వీసెలను అగ్గకవచ్చును. అట్లు కానిడో కూలీలకు ఏకులనిచ్చి వడికొంపవలెను. పిదప నేయింపవలెను. ప్రత్తిపంటలేని గ్రామస్థులు మాత్రము ప్రత్తిని ఇతర గ్రామముల నుండి తెప్పించుకొనవలెను. (౧) కానిదూడిచేయుట, (౨) ఏకులు చేయుట (3) దాచుట తీయుట (౪) బట్టల నేయుట ప్రతి గ్రామమునందు తప్పక జరుగుచుండవలయును. వై విధమున దూసిచేయుట మొదలు బట్టుల నేయుట వఱకు గల పనులు ప్రతి గ్రామమునందు అవిచ్ఛిన్నముగ జరిగినపక్షమున కూలిలేని రోజులలో గోళ్లు గిల్లికొనుచు కూర్చుండి ఆన్నమో రామ చంద్రాయని వలవరించునాటిలు సుఖము జీవింప వీలేపడు ను. ఇంతియకాక బట్టలను కొనువారికిగూడ ఎక్కుడు వ్యయ ము మోసము లేకుండగనే తమ యిచ్చరచ్చిన కష్టములును లభింపగలవు. మై వివరించిన కార్యము లీడేరుటకు పరస్పర సహాయ్య మావశ్యకము. కావున జాతీయైక్యత బలపడు ననుట కాశం యు సందియములేదు.-(ఒకరు).

బెంగులూరు వార్తలు.

మైసూరు కాశనకభ సమావేశమునందు ప్రభుత్వ కభ్యులగు మామూలసేక్ గారు ఇండియను పీసలుకొనునందలి కొన్ని భాగములను సవరించగలయు నని ఒకల్లిలు ప్రవేశపెట్టిరి. కొంత భాగముమాత్రమే సవరించుట చాలదనియు పీసలుకొడును సం పూర్ణముగ పరిశీలించి కాలానుగుణ్యమగు మార్పుల చేయుట యుక్తమని ఆనధికారకభ్యులగు సంజాండయ్యగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వకభ్యు దొసరిన సవరణలు ఏకగ్రీవముగ నామోదింప బడెను. మైసూరు ఆర్థికసంఘమువారు ఆర్థికవిషయముల గురించి విచారించి తమనివేదిక పంపినట్లు తెలియుచున్నది. ఈసంఘము నకు దివాణ్ బహదరు పుట్టకెట్టిగారు అభ్యుత్థులుగ నుండిరి ఈవిచారణసంఘమువారి సలహాలకు పరిశీలించుటకై సి. రంగ నాధరావుసాహేబు పైసలు ఆఫీసుగ నయమింపబడిరి. కె.వి. ఆనంతరావకొగారు దివాణ్ గారి అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నియ మింపబడిరి.

కము గావించుట కిదియొక ప్రయత్నమని అంగవలన జెలియు చున్నది. ఈమొత్తము వ్యక్తియొక్క రాజీయాధిసాయములను గతునింపక ఇవ్వుమరచ్చినట్లే పన్ను విధింపబడెను. కొంతమందికి 90 రూప్యములవర కధికముగ పన్ను విధింపబడెనని తెలియు చున్నది

పగ సాధించుట

పగ సాధించ నుద్దేశముతో ప్రభుత్వమువారిట్లు జేయు చున్నారు. ఈ పన్ను వసూలుజేయబడినయెడల ప్రజలకు ప్రభు త్వమునెడల వరంత ద్వేషము ప్రబలి ఇరువురకును సమాధా నము అసంభవమగును. ఇప్పుడు లాఅర్డరులు నుప్రసిద్ధభాంతి యునియధీనము జేయబడెను. వీరు అదనపు పోలీసుదశ మును వెంటనే రద్దుపరచెద రనియు, అదనపు పన్ను వసూలు జేయు ప్రయత్నములు మాన్పించెద రనియు మాన్పించకపోయి నను కాశనకభవారు సమావేశమై ఈవిషయమున దమయాభి ప్రాయమును క్లృతపరచువర కైనను అపియుంచెద రనియు నమ్ముచున్నాను. దేశమునందు అంతటను నిరత్యాసము ప్రబ లెను గాన తిరిగి పన్నుల నిరాకరణోద్యమము బయలుదేరువని ప్రభుత్వమువారు భయపడ నక్కతలేదు.

“కాంతామదహరణి”

అను యువాని నైద్యకాత్మకము తయారయిన
ఇంద్రియపుష్టికి దివ్యమై కలహము దీనిని నేపించుటచే,
నిశ్చలము, లేకుండునట్లు, స్వప్నమందు స్థలము, రతనా
శిఖరము, కాంతామదహరణి, పోగొట్టి నిశ్చలమున
నున్నది. నిశ్చలమునందు యే నిశ్చల పదార్థము? దీనిని
నేపించి నిశ్చలమునందు పొందుము. పదార్థములేదు.

పరీక్షించి చూచిన మీదట తెలియును. కల 1 దబ్బా 4-0-0
ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే.
తామరమందు:- కల తామర, గజచర్మము, తామరలకు
అమోఘము కల 1 దబ్బా 0-3-0

ది రెడ్డి అడుగు కంపెనీ, గోపాలపురం,
[3238] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

మదన కమెల్వోర లేవ్యాదు

యర్జునులసాలిటి సంతతి:- కేవలము, నిక్కాక, కుక్క
నెట్టు, నిస్సర్మక, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి
మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన
ప్రాప్తిని, కలిగించు వర్ణప్రసాదము. 2 దబ్బాలు చాలును. 20 కు
దబ్బా రు. 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (3251)

కోణాపుష్ప లేవ్యాదు:- ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి
కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాసాదము
15 కు|| దబ్బా రు. 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1]
వి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదగ్రంథాలం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా

మలయచందనము

గనెరియా అను సెగరొగమునకు కుతారము

పద్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు.
ఎటువైపు, కేలుపు, పంచ, అను మూడు
విధముల సెగరొగమును మూడు
భూమిలలో మాన్యును. శ్రీలంకను
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షసధము.
(1251) దబ్బా 1 కి కల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట
యందు శ్రేయస్కర గాంచినది. ధర 1-12-0
ఇండియా సీలోకానందు ఎన్వట్టికై నను తపాలాఖర్చు
భారతముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫననవాడీ, బొంబాయి

చందనాదివటి

చందనాదివటి:- ప్రమేహరొగములను పోగొట్టును
చందనాదివటి:- తొవనర్షికమేహము (సెగ) రొగ
మును అతిత్వరితముగా పోగొట్టును.
చందనాదివటి:- మూత్రనాళములలోని ప్రణయమును
పోగొట్టి మూత్రము బారీయగునట్లును మంట
లేకుండచేయును.
చందనాదివటి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలి
గించును.
చందనాదివటి:- శ్రీలంక ప్రాప్తించిన ఔషధిక
మేహము (సెగ) రొగమును పోగొట్టును.
చందనాదివటి:- శ్రీలంక కై వికముగా వచ్చే
యెర్రకగుమ, తెల్లకుముగు రొగములను
పోగొట్టును.
25 మాత్రలు కల రూ. 1.

క్యాబులాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు అచంట ష్రీనివాస, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హుస్సేన్‌గొడ్డు,
మాంటులోడ్ - మదరాసు.
(గురు) 3166

రు 116 లు బహుమానము
గుణములేదని నిర్దాపించువారికి రు 116 లు
బహుమానమియ్యబడును

శ్రీలంక సందించు సమస్తవ్యాధులకు
ప్రదరావకము

అన్ని నిధియైన కుసుమలు, రక్తపిత్తము, ఋతువుకాక
పోవుట, ఋతుకాల అపస్మాగము (Hysteria) తిమ్మెరు
వ్యాధియు, మూత్ర, శ్రీలంక మర్యాదయనమందు గలగు
గ్రంధులు, మున్నగువాని ఈసిద్ధౌషధము నిశ్చేషముగా నివార
ణచేయును. మందుతో అనుపానచూర్ణము, లేవ్యాదు పంప
బడును. కల రు. 2-0-0 మాత్రమే, తపాలాఖర్చులు సహ.
ఏజంట్లు కావలయును. ధరావతు ముఖ్యము.

పోల్-ప్రాప్రయటరు,
3440 ఆస్టాయర్స్ వేవర్ ధనియము, కాకినాడ.

త్వరపడుడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1

జన్మనాశ్రయము. పుట్టినతేదీ వేళనున్న గుంబి లేకయేసం
వత్సర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యుక్తిసంక
త్యములకై ను జ్యోతిషమున సహాయము అక్కరలేకయే తమం
తలు తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము మున్నగు వ్యా
దకభావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగల
రు. ఇది యింటిలోనే తీయవచ్చును. దీనికల రు. 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యుండియర్ జ్యోతిషాలయము,
(3291) ఫినికోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

పత్రికము. బీజ్ బండ్ పులుపువర్జితం.

దుర్భాగములకు కల్గిన నపుంసకత్వము కష్టక నివా
రించును. శ్రీమద్భగవద్గీతను భావనమునకు ముందు (బీజ్
బండ్) ఒక మోతాదు పుచ్చుకొనిన వెంటనే గుణము తెలియును.
నపుంసకత్వము సంభవించినవారికి 8 రోజులు మందుచాలాను.
మందు పుచ్చుకొనిన నిధియు దబ్బితో పంపబడును. దబ్బా 1-కి
రు. 2-0-0 లు వి. పి. ఖర్చులు చేరు.

ధన్వంతరీ ఔషధాలయము,
(22) 33 నవల్ ముత్రియా మొదలి పీఠి, నుగ్రాసు.

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు
దైత్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యులుగారి

(1045) ఇకాఫ్లయెకాజా గురు

కలరా పేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన
ఆయుర్వేదవిద్యోషధములు

మా కలరా, ప్లేగుమందులకు
ముఖ్యప్రాశస్త్యము
20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా,
సిరియా, ఏజిప్టు మొదలగుచోట్ల అనేక
వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే

కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0
ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0

ఇకాఫ్లయెకా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0

క్యాబులాగు ఉచితము. ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41 ఆచారప్పగోపి, జి. టి. మదరాసు.

గాంధీ మహాత్ముని ఆజ్ఞ

(3279) 'హిందీ నేర్చుకొనుడి!'

[3279]

	ర. ఆ. ప.
హిందీ తెలుగు బాబోధిని	... 0 2 0
రాష్ట్ర భాషామంఠరి	... 0 2 0
రాష్ట్ర భాషాబోధిని	... 0 2 0
హిందీకి పహిలీ పుస్తక	... 0 4 0
హిందీకి దూసరి పుస్తక	... 0 4 0
స్వదేశీ కిత	... 0 3 0

హిందీ సా. స. ప్రచారకార్యాలయము,
ంగి, దిగ్ ప్రీటు, తిరువల్లికేడి - మదరాసు.

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు
వేలకువేలు డబ్బాలు చిక్రయము కల 0-12-0

రాజరాణి గురుగల తామరతైలము పూతిసాశకము లగు
చాల మంచి చందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది.
అనేకయేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారలు
రాచితోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నాడు.
దీనిని రాచిన మంటయొడిచు. చర్మము నలు వెక్కిడు
అప్పుడొక జగము దిబ్బో బాగుకాదు. చుది గాను.

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని (రిజిస్టరు)

తేలుకుట్టిన తరువాత ఈ ఔషధమును
వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధ
ను పూర్తిగా పోగొట్టును. కల పాకెట్టు
రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్టు కొను
వారికి పోస్టేజి ఇవ్వాలి. 1 డబ్బా పోస్టేజి
5-0-0. పోస్టేజి ఇవ్వాలి.

చిరునామ:- రాజ్యలక్ష్మీ కంపెనీ,
(5) నెం. 44 నంబులయ్యూరు పీఠి, మద్రాసు.

మహాత్మాగాంధీ వెండిపతకములు

త్వరపడుడు త్వరపడుడు

ఆమృతమునకు తయారుగా నున్నది.
అప్పుటమైన వెండితో చేయబడిన పతకములు తయారుగా
నున్నవి. ఒకప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు
మరియొకప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధరతీలకు
గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అందముగా నుండును.

1-కి ధర రు. 1, 12-కి రు. 11-4-0 144-కి రు. 132.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

అన్ని తెగలవారికి కావలసిన బంగారు వెండిగలు మా
వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఉమ్మడి రామయ్య శైలి గురుస్వామి శైలి
(1842) అంకు కంపెనీ, నగలవర్తకులు
చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన (219)

హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేదఔషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం||

అతెంకిగ్రహ ఔషధాలయము కోరి వ్రాయు
వాండ్లకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి పథిల్లు కిక్కి
గ్రంధమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరికనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలెయు ననిన
లోకల్ ఏజంట్లు ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
చైనాబజారు గోడ్డు

ఆతంగనిగ్రహఔషధాలయం
26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.